ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЗАРА

ОРГАН БРЭСЦКАГА АБКОМА КП(б)Б
І АБЛАСНОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

№ 118 (489) ‖ Чацвер 22 мая 1941 г. ‖ Цана 15 кап.

Культурная сувязь двух брацкіх рэспублік

У Мінск вярнуліся з Вільнюса лаўрэат Сталінскай прэміі народны паэт БССР Янка Купала, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР народны паэт Якуб Колас, сакратар ЦК КП(б)Б па прапагандзе тав. Гарбуноў і супрацоўнік Акадэміі навук тав. Ларчанка. Іх паездка мела мэтай яшчэ большае ўмацаванне культурных сувязей паміж Беларускай і Літоўскай ССР.

Таварышы наведалі Акадэмію навук Літоўскай ССР, дзе былі прыняты прэзідэнтам акадэміі тав. Крэве-Міцкевічус. У час працяглай гутаркі было закранута пытанне аб абмене некаторымі архіўнымі матэрыяламі, якія адносяцца да гісторыі Беларусі і Літвы. Акадэмія навук Літоўскай ССР рашыла перадаць Акадэміі навук БССР рад каштоўных матэрыялаў, звязаных з гісторыяй беларускага народа. Гэтыя матэрыялы захоўваюцца ў Вільнюскім беларускім музеі.

16 мая адбылася сустрэча з мясцовымі літоўскімі, польскімі і яўрэйскімі пісьменнікамі, журналістамі і прадстаўнікамі мастацтва. Пісьменнікі чыталі свае творы.

17 мая адбылася сустрэча з вучнямі сярэдняй беларускай школы ў Вільнюсе. Вучні VI класа Войцых, Позняк і іншыя прачыталі вершы Янкі Купалы і Якуба Коласа. З прамовай выступіў цёплa сустрэты вучнямі і настаўнікамі Якуб Колас. Народны паэт указаў на вялікія магчымасці, якія адкрыліся перад беларускай моладдзю пры совецкай уладзе. Ён пажадаў школьнікам поспехаў у занятках, стаць карыснымі грамадзянамі магутнай совецкай краіны, кіруемай вялікім і мудрым правадыром народаў таварышам Сталіным.

На развітанне Якуб Колас падарыў школьнікам зборнік сваіх вершаў. Школьны хор праводзіў гасцей папулярнай народнай беларускай песняй «Бывайце здаровы».

Агітацыя павінна насіць наступацельны характар

Сіла большэвіцкай агітацыі ў яе праўдзівасці, ідэйнай накіраванасці. Страснае, большэвіцкае слова агітатара не толькі ўплывае на масы, але і запальвае, пабуджае іх творчую энергію і ініцыятыву і мабілізуе на выкананне гаспадарча-палітычных кампаній, на выкананне рашэнняў партыі і ўрада.

Агітатары заклікаць мацаваць сувязь партыі з масамі, фарміраваць комуністычную свядомасць людзей, разаблачаць і травіць нягоднае, старае, аджыўшае, адстойваць і прапагандыраваць расткі новага, комуністычнага.

«Мастацтва ўсякага прапагандыста і ўсякага агітатара, — пісаў Ленін, — у тым і састаіць, каб найлепшым чынам уплываць на даную аўдыторыю, робячы для яе вядомую ісціну магчыма больш пераканаўчай, магчыма лягчэй засвайваемай, магчыма нагляднай і цвярдзей запамятлівай».

Уплываць на даную аўдыторыю, мабілізаваць яе на выкананне канкрэтных задач — значыць дабіцца дзейнасці, рэальных рэзультатаў.

Палітычная агітацыя сярод працоўных— важнейшы ўчастак работы партыйных арганізацый. Вопыт паказвае, што поспех справы можа быць забяспечан толькі там, дзе партыйныя арганізацыі ўмеюць спалучыць усю арганізацыйна-гаспадарчую работу, звязаную з яе правядзеннем у жыццё, з пастаноўкай шырокай масава-палітычнай, растлумачальнай і выхаваўчай работы сярод мас. Уся палітычная агітацыя павінна быць накіравана на мабілізацыю мас на паспяховай рэалізацыі гістарычных рашэнняў XVIII партыйнай канферэнцыі.

Несці большэвіцкае слова ў масы — пачотны абавязак кожнага партыйнага і непартыйнага большэвіка. На гэту работу павінны вылучацца людзі палітычна пісьменныя, здольныя зрабіць нашу агітацыю даходчывай, наступацельнай і палітычна завостранай.

Агітатар павінен падаваць асабісты прыклад работы на сваім участку, быць перадавіком на вытворчасці ў барацьбе за высокую прадукцыйнасць і культуру працы. Практыка поўнасцю пацвярджае, што там, дзе партыйныя арганізацыі зразумелі значэнне палітычнай агітацыі, правільна яе арганізавалі, там дасягнуты сур'ёзныя поспехі. Добрая пастаноўка агітацыйна-масавай работы сярод працоўных у Жабінкаўскім раёне забяспечвае паспяховае правядзенне гаспадарча-палітычных мерапрыемстваў. Радваніцкі агіткалектыў гэтага-ж раёна (кіраўнік агіткалектыва тав. Чэрноў) сістэматычна працуе па падняццю ідэйна-тэарэтычнага і культурнага ўзроўню агітатараў. Адзін раз у тыдзень праводзіцца семінар агітатараў, нарады па абмену вопытам работы. Па вывучэнню рашэнняў XVIII канферэнцыі ВКП(б) праведзена больш 300 групавых гутарак непасрэдна ў полі, брыгадах і звеннях калгасаў. Агітатары, праводзячы індывідуальныя гутаркі, на канкрэтных прыкладах паказваюць перадавікоў веснавой сяўбы, выяўляюцца недахопы і на месцы прымаюцца меры да іх ліквідацыі.

Варт пераймання вопыт работы агіткалектыва Гайнаўскага лесахімкамбіната. Агітатары т. т. Олебрын, Кандзікаў і другія паказваюць асабісты прыклад у рабоце, сістэматычна праводзяць палітычную агітацыю ў цэхах, брыгадах. Жывая, цікавая гутарка агітатара, пабудаваная на канкрэтных прыкладах і фактах з жыцця самаго завода, натхняе рабочых змагацца за высокую прадукцыйнасць працы, за ўмацаванне працоўнай дысцыпліны. Вывучаючы рашэнні XVIII партканферэнцыі, рабочыя ўскрылі рад недахопаў на прадпрыемстве — захламленасць, адсутнасць цвёрдага тэхналагічнага рэжыму асобных працэсаў работы, адсутнасць прэміяльна-здзельнай аплаты працы ў некаторых брыгадах. Дырэкцыяй лесахімкамбіната былі прыняты рашучыя меры да навядзення большэвіцкага парадку на вытворчасці. Усё гэта забяспечыла выкананне вытворчай красавіцкай праграмы на 120 працантаў.

Аднак не ўсе кіраўнікі партыйных арганізацый ацанілі важнасць агітацыі ў справе выканання пастаўленых перад імі задач. Замест разгортвання масавай палітычнай агітацыі і ўцягнення ў гэту работу шырокага актыва працоўных, некаторыя кіраўнікі раённых арганізацый, прадпрыемстваў самі імкнуцца правесці ўсе мерапрыемствы партыі і ўрада, а некаторыя з іх масавую работу падмяняюць адміністрацыйнымі загадамі. Дрэнна пастаўлена агітацыйная работа ў Шэрашэўскім, Кобрынскім, Антопальскім, Брэсцкім і другіх раёнах. У Шэрашэўскім раёне па 9 сельскіх советах налічваецца па спіску 457 агітатараў, але работаюць з іх нямногія. Сухапольскі агіткалектыў налічвае 55 агітатараў, а працуе толькі 15 — 20. З 55 агітатараў Кобрынскага агіткалектыва ні адзін не працуе.

Толькі адсутнасцю сістэматычнага кіраўніцтва і практычнай дапамогі агіткалектывам з боку асобных райкомаў і аддзелаў прапаганды і агітацыі можна вытлумачыць паслабленне партыйна-масавай работы сярод працоўных. Палітычная агітацыя патрабуе штодзённага кіраўніцтва. Неабходна перыядычна склікаць семінары кіраўнікоў агіткалектываў, не дапускаць падмены семінараў нарадамі па выкананню гаспадарчых кампаній, падагульняць палітычны вопыт лепшых агітатараў, перыядычна заслухоўваць на бюро райкомаў даклады аб становішчы палітычнай агітацыі ў паасобных сельсоветах, калгасах, прадпрыемствах і ва ўстановах.

Агітацыйна-масавая работа павінна насіць актыўны, баявы і наступацельны характар. Агітатар павінен не толькі растлумачыць масам працоўных рашэнні партыі і ўрада, але дабівацца паспяховай рэалізацыі гэтых рашэнняў. Баявыя задачы, стаячыя перад партыйнымі арганізацыямі ў справе карэннага паляпшэння палітычнай агітацыі і разнастайнасці форм і метадаў яе правядзення, могуць быць выкананы толькі пры ўмове належнага падбору агітатараў. Нельга роўнадушна глядзець на такое становішча спраў, як гэта мае месца ў Брэсцкім раёне, дзе па спіску ў аддзеле прапаганды і агітацыі райкома партыі налічваецца 380 агітатараў, а работае з іх толькі 10 — 15 працантаў.

Трэба памятаць, што якасць і рэзультат палітычнай агітацыі ў масах вызначаецца дзелавым саставам агітатараў і тым, наколькі з імі будзе праводзіцца канкрэтная выхаваўчая работа. Неабходна выкарыстаць багаты вопыт у агітацыйнай рабоце, накоплены ўжо ў вобласці.

Наша партыя надае велізарнае значэнне большэвіцкай агітацыі. Агітацыя была, ёсць і будзе магутным сродкам комуністычнага выхавання працоўных мас, магутным сродкам мабілізацыі мас на выкананне гістарычных задач, пастаўленых партыяй і ўрадам перад нашай краінай. Іменна задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб наша агітацыя не была беспрадметнай, а рухала-б уперад нашу агульную справу па шляху да комунізма.

Абавязацельствы калгаснікаў

Днямі ў калгасе «Чырвоны пагранічнік», Матыкальскага сельсовета, Брэсцкага раёна, адбыўся агульны сход, на якім калгаснікі абмеркавалі пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб дадатковай аплаце працы калгаснікаў і пастанову СНК БССР і ЦК КП(б)Б аб устанаўленні плана ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і заданняў па прадуктыўнасці жывёлагадоўлі ў калгасах заходніх абласцей БССР.

Калгаснікі аднадушна вітаюць мерапрыемствы партыі і ўрада, якія накіраваны на яшчэ большае ўмацаванне калгаснага ладу і паляпшэнне іх матэрыяльнага і культурнага становішча. Загадчыца малочна-таварнай фермы Софія Зажэчная ў сваім выступленні заявіла:

— Вялікае дзякуй таварышу Сталіну за бацькоўскія клопаты аб нас, калгасніках. У адказ на пастанову партыі і ўрада я абавязваюся надаіць у гэтым годзе не менш як па 1.000 літраў малака ад кожнай фуражнай каровы. Мы будзем змагацца за тое, каб у нашай вялікай краіне было многа мяса, малака, масла, за тое, каб зрабіць калгасную жывёлагадоўлю высокадаходнай крыніцай грамадскай гаспадаркі.

Брыгадзір паляводчай брыгады тав. Семенюк узяў абавязацельства атрымаць у гэтым годзе з кожнага гектара па 12 цэнтнераў жыта, замест устаноўленых планам 11,5 цэнтнера і па 130 цэнтнераў бульбы, замест устаноўленых планам 110 цэнтнераў.

Такія ж сходы па абмеркаванню пастаноў партыі і ўрада адбыліся і ў астатніх калгасах сельсовета. На сваіх сходах калгаснікі аднадушна прынялі і зацвердзілі планы ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і заданні па прадуктыўнасці жывёлагадоўлі на 1941 год.

А. Кудрын.

СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНЫ СХОД ЧЛЕНАЎ КРАВЕЦКАЙ АРЦЕЛІ

Днямі адбыўся справаздачна-выбарны сход Кобрынскай кравецкай арцелі «Соцыялістычная праца». Даклад аб рабоце арцелі зрабіў старшыня праўлення тав. Монтак.

Арцель за справаздачны перыяд вырасла з сямі членаў з дня арганізацыі да 80 у сучасны момант. План мінулага года быў выкапан на 187 працантаў. У мінулым годзе арцель значна пашырылася: уступілі ў работу два новыя цэхі. Сёлета арцель пашырыцца яшчэ больш.

Разам з ростам вытворчасці расло ў арцелі соцыялістычнае спаборніцтва і стаханаўскі рух. Калі ў мінулым годзе нормы перавыконвалі толькі 10 чалавек, то ў гэтым годзе ўсе рабочыя перавыконваюць нормы. Аднак у рабоце арцелі ёсць яшчэ многа недахопаў. Вельмі слаба пастаўлена культурна-масавая работа. Дрэнна працавалі многія члены праўлення арцелі. Асобныя з іх, як Палеўскі, Кацыпер, нават не з'яўляліся на пасяджэнні праўлення.

Пасля даклада старшыні праўлення і садаклада рэвізійнай камісіі разгарнуліся спрэчкі. Выступаючыя падверглі крытыцы недахопы ў рабоце праўлення і намецілі шляхі да іх выпраўлення.

Праўленне арцелі не паклапацілася аб своечасовай загатоўцы дроў на зіму, што адмоўна адбілася на рабоце вытворчасці. Члены арцелі многа гаварылі аб дрэннай рабоце загадчыка вытворчасці тав. Вайсенберга. Ён не цікавіцца работай арцелі, не арганізоўвае барацьбу за выкананне вытворчага плана кожным членам паасобку.

Усяго ў спрэчках выступіла 15 чалавек. Сход выбраў новы склад праўлення, рэвізійнай камісіі і ўпаўнаважанага на абласную канферэнцыю прамысловай каапераціі.

Х. Леў.

Дружна і арганізавана

У новаарганізаваным калгасе «Большэвік», Глыбокаўскага сельсовета, Жабінкаўскага раёна, паспяхова і арганізавана праходзіць сяўба зернавых, бульбы і тэхнічных культур. На 20 мая ўжо засеяна 23 га аўса, 5 га ячменю, 15 га бульбы, 1 га ільну і 2,5 га гароху. Вывезен гной і надрыхтавана плошча для пасеву бульбы. Калгаснікі рыхтуюць участкі на больш нізкіх мясцах для пасеву вікі і проса. Гэтымі культурамі будзе засеяна 11 га.

Многія калгаснікі сістэматычна выконваюць і перавыконваюць нормы выпрацоўкі. Марчуцкі Фёдар выконвае норму на 130 — 140 працантаў, Марковіч Пётр — на 130—135 працантаў, Шульгач Нікіта, Карпук Герасім, Пасюк Аляксей — на 130—140 працантаў. Пасюк Аляксей на вывазцы гною пад бульбу пры норме 15 вазоў на адлегласць 1 кілометр вывозіць па 18—19 вазоў. Марчук Фёдар за адзін дзень выкінуў з хлева і нагрузіў 40 вазоў гною. Значна перавыконваюць свае нормы Пасюк Ірына, Карпук Фёкла і другія калгаснікі.

Гэта перадавікі калектыўнай гаспадаркі, якія зразумелі, што толькі дружнай работай калгасы справяцца з вялікай задачай — даць краіне ў 1941 г. 7 мільярдаў 900 мільёнаў пудоў зерна. Калгаснікі з чэсцю змагаюцца за выкананне гэтай баявой задачы.

Худзякоў.

ЦУКРОВЫЯ БУРАКІ У КАЛГАСАХ ВЫСОКАЎСКАГА РАЁНА

Калгасы Высокаўскага раёна паспяхова закончылі сяўбу ільну. У гэтым годзе яны будуць вырошчваць новую культуру — цукровыя буракі. У кожным калгасе засеяна не менш чым па аднаму гектару.

Усяго па раёну будзе засеяна 26 гектараў цукровых буракоў.

Рабцаў.

ЦЕСЛЯРЫ — СТАХАНАЎЦЫ

Цяслярская брыгада калгаса імені Леніна, Шэрашэўскага раёна, саставіць з 14 калгаснікаў. З першых дзён арганізацыі калгаса яна разгарнула работу па адбудове калектыўнай гаспадаркі. За мінулы год у калгасе пабудавалі лазню, два цёплых кароўнікі, у якіх змяшчаецца 46 штук буйнай рагатай жывёлы, 23 цялят, 70 авечак. Пачалі будаваць свіран. Зруб закончан, пастаўлены шчыты і кроквы.

Яшчэ зімой калгас закупіў лесаматэрыялы для пабудовы канюшні. Цяслярская брыгада прыступіла да распілоўкі бярвенняў... Дружна праходзіць работа. У брыгадзе добра арганізавана праца, свядомая працоўная дысцыпліна. Кожны адчувае адказнасць за работу перад усім калектывам. Калгаснікі Лукша В., Селевонец І., Гарэйка К. і другія на распілоўцы выконваюць штодзённа норму на 250—300 працантаў. Гэтымі днямі брыгада цесляроў прыступае да будаўніцтва новай канюшні на 50 галоў.

І. Вярцінскі,
сакратар комсамольскай арганізацыі калгаса.

Ізвяржэнне вулкана на Камчатцы

ПЕТРАПАЎЛАЎСК-КАМЧАЦКІ, 19 мая. (ТАСС). 9 мая ў пяць гадзін раніцы жыхары сяла Сярэдне-Камчацка, размешчанага паблізу дзеючага вулкана Талбачык, былі разбуджаны моцнымі навальнічнымі раскатамі. Паступова шум узмацняўся. Усё часцей адчуваліся падземныя штуршкі.

Камчацкая вулканалагічная станцыя Акадэміі навук СССР, якая знаходзіцца на Ключэўскай сопцы, паведамляе, што паблізу асноўнага кратэра Талбачыкскага вулкана, дзеючага з 1939 года, узнік пабочны кратэр, які праяўляе вялікую актыўнасць. З новага кратэра вылятаюць вогненыя бомбы. Снег на акружаючых сопках пакрыўся попелам. Па начах на небе відаць яркае зарава. Ад моцнага гулу ў дамах ваколічных сёл дрэбязжаць шыбы. Прадаўжае дыміць асноўны кратэр Талбачыкскага вулкана.

Работнікі станцыі бесперапынна вядуць навуковыя назіранні.

„Известия" Акадэміі навук БССР, прысвечаныя Фрыдрыху Энгельсу

Вышлі з друку «Известия» Акадэміі навук БССР № 1, прысвечаныя 120-годдзю з дня нараджэння Фрыдрыха Энгельса.

У «Известиях» змешчаны навуковыя артыкулы «Праблемы сям'і, прыватнай уласнасці і дзяржавы ў работах Энгельса» акадэміка В. П. Перцава, «Энгельс — мысліцель і барацьбіт» акадэміка С. Я. Вальфсона, «Энгельс і некаторыя пытанні фізікі і хіміі» акадэміка С. М. Ліпатава, «Энгельс і пытанні пазнання» кандыдата філасофскіх навук І. М. Ільюшына і інш.

Аб'ём «Известий» — 8 друкаваных аркушаў. (БЕЛТА).

АБМЕН РАТЫФІКАЦЫЙНЫМІ ГРАМАТАМІ ЯПОНА — СОВЕЦКАГА ПАКТА АБ НЕЙТРАЛІТЭЦЕ

ТОКІО, 20 мая. (ТАСС). Як перадае агенцтва Домей Цусін, японскі Інфармацыйны совет паведамляе, што сёння ў 15 гадзін 30 мінут па токійскаму часу ў афіцыяльнай рэзідэнцыі міністра замежных спраў японскі міністр замежных спраў Мацуока і совецкі пасол у Японіі Сметанін абмяняліся ратыфікацыйнымі граматамі япона-совецкага пакта аб нейтралітэце.

ФІЛЬМЫ «СУВОРАЎ» І «БАГДАН ХМЯЛЬНІЦКІ» НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Кіностудыя «Совецкая Беларусь» закончыла работу пад дубляжам на беларускую мову выдатных гістарычных кінофільмаў «Суvoраў» і «Багдан Хмяльніцкі». Тэксты на беларускай мове прачытаны артыстамі Першага Беларускага Дзяржаўнага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычнага тэатра.

Ролю Суворава дубліраваў народны артыст рэспублікі лаўрэат Сталінскай прэміі Г. П. Глебаў, ролю Багдана Хмяльніцкага —заслужаны артыст БССР Л. Г. Рахленка. (БЕЛТА).

Па Совецкай краіне

ДЗЕСЯТКІ НОВЫХ БАЛЬНІЦ, АМБУЛАТОРЫЙ, ПАЛІКЛІНІК

З часу ўстанаўлення Совецкай улады ва Львоўскай вобласці адкрыты 44 бальніцы. У лячэбных установах зараз працуе амаль паўтары тысячы ўрачоў. Толькі ў 1940 годзе адкрыты 33 бальніцы, 29 паліклінік, 68 амбулаторый і многа іншых лячэбных устаноў. Нядаўна арганізаваная станцыя пералівання крові выратавала жыццё сотням людзей.

(ТАСС).

Рабочыя станкабудаўнічага завода імені Варашылава (Мінск) асвоілі і выпусцілі звыш плана новы радыяльна-свярлільны станок тыпа 2537.

На здымку: слесары Г. Д. Хмялеўскі (злева), П. І. Бутас і майстар П. Ф. Доўнар за выпрабаваннем новага станка.

Фота І. Шышко (БЕЛТА).

Выгляд на Крэмль з Вялікага Каменнага маста (Масква). Фота-эцюд М.. Рупова (ТАСС).

ЛЕТНІ АДПАЧЫНАК СТУДЭНТАЎ

Добра правядуць свой летні адпачынак студэнты вышэйшых навучальных устаноў БССР. Больш 800 студэнтаў пабываюць у дамах адпачынку, каля 100 студэнтаў — на курортах і ў санаторыях.

У час летніх канікул для студэнтаў арганізуюцца калектыўныя наведванні музеяў, кіно і тэатраў, масавыя выезды ў дачныя мясцовасці. Сотні студэнтаў прымуць удзел у абаронных і фізкультурных спаборніцтвах, у вечарах мастацкай самадзейнасці.

19 мая група студэнтаў геаграфічнага факультэта Магілеўскага педагагічнага інстытута выехала на 12-дзённую экскурсію па Ваенна-Грузінскай дарозе. Студэнты наведаюць сталіцу сонечнай Грузіі, радзіму таварыша Сталіна — г. Горы, Сухумі і Орджанікідзе.

60 выдатнікаў вучобы Магілеўскага педінстытута прымуць удзел у экскурсіі па Ваенна-Асецінскай дарозе і па Дняпру. Група студэнтаў Белдзяржуніверсітэта выязджае на месяц у горны альпінісцкі лагер.

70 МІЛЬЁНАЎ ГІЛЬЗ ЗА КОШТ ЭКАНОМІІ СЫРАВІНЫ

БЕЛАСТОК. Наладчык станкоў табачнай фабрыкі тав. Вайсман рэканструіраваў гільзавыя машыны старой сістэмы. Гэта знізіла расходы мундштучнай паперы на 20 проц. Да гэтага часу на старых машынах крутка мундштука рабілася ў 2½ абароты. Рацыяналізатару ўдалося зменшыць яе, у адпаведнасці з сучасным стандартам, да двух абаротаў. Выпрабаванні далі добрыя рэзультаты. (БЕЛТА).

КНІГІ НА ПОЛЬСКАЙ МОВЕ

Дзяржаўнае выдавецтва пры СНК БССР выпусціла з друку на польскай мове кнігу Ванды Васілеўскай «Аблічча дня». Кніга прыгожа аформлена. Днямі, таксама на польскай мове, выйдзе кніга Н. Астроўскага «Народжаныя бурай». Апрача гэтага, рэдакцыяй «Літаратура на польскай мове» перакладзены на польскую мову працы І. В. Сталіна «Аб дыялектычным і гістарычным матэрыялізме», «Аб асновах ленінізма», а таксама біяграфія таварыша Сталіна.

ЧАЙ НОВАГА ЎРАДЖАЮ

Чайныя фабрыкі трэста «Чай-Грузія» выпрацавалі першыя 55 тон чорнага байхавага чаю. Ён накіраван на Маскоўскую, Тбіліскую и Одэскую чаяразвесачныя фабрыкі.

Хупубанская фабрыка накіравала ў Самарканд першую партыю зялёнага байхавага чаю. (ТАСС).

На ўроку фізкультуры ў інстытуце Народнай гаспадаркі БССР імені Куйбышава.. (Мінск). Фота С. Вальфсона (БЕЛТА).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

НАРУШАЮЦЬ ПАРТЫЙНУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ

11 мая адбыўся сход пярвічнай партарганізацыі Касаўскага выканкома райсовета. Здавалася-б, што ён павінен быў быць падрыхтаваны і праведзен з улікам указанняў справаздачна-выбарнага партсхода, у рашэннях якога адзначана слабая партдысцыпліна, адсутнасць праверкі выканання, таго, як камуністы растлумачваюць беспартыйным масам рашэнні нашай партыі і ўрада, як мабілізоўваюць іх на выкананне гэтых рашэнняў.

Сакратар партарганізацыі тав. Салоўскі імкнуўся з першых крокаў сваёй работы выканаць указанні справаздачна-выбарнага схода. За пяць дзён да схода было абвешчана камуністам аб дню, часе і месцы схода. Своечасова было паведамлёна члену партыі тав. Саўчуку аб тым, што на гэтым сходзе пастаўлен яго даклад як ён арганізаваў і праводзіць сярод рабочых млынкамбіната вывучэнне матэрыялаў XVIII партыйнай канферэнцыі. Папярэдняя яго работа была праверана выдзеленымі таварышамі.

Здавалася-б, што сакратар партарганізацыі зрабіў усё, каб сход прайшоў арганізавана і пры актыўным удзеле ўсіх камуністаў. Аднак на справе атрымалася іншае. З 16 камуністаў своечасова на сход з'явілася толькі 6 таварышоў, а астатнія прыйшлі са спазненнем. Тт. Лебедзеў, Кулецкі, Езерскі, Саўчук і другія з'явіліся са спазненнем ад 30 мінут да адной гадзіны.

Гэтыя камуністы па-ранейшаму парушаюць партыйную дысцыпліну.

Недысцыплінаванасць з боку асобных камуністаў гэтай арганізацыі яскрава пацвярджаюць факты з даклада тав. Саўчука.

З даклада тав. Саўчука і камісіі па праверцы выканання ім партдаручэння было бачна, што ён за два месяцы пасля XVIII партыйнай канферэнцыі нічога не зрабіў па растлумачэнню рабочым рашэнняў партыйнай канферэнцыі. За гэты перыяд ім было праведзена толькі двое заняткаў, прычым адно з іх было праведзена напярэдадні партсхода і к таму зусім непадрыхтавана, прысутнічала толькі 4 чалавекі.

Тав. Саўчук наогул не праводзіць сярод рабочых млынкамбіната масава-растлумачальнай работы, а між тым іх налічваецца больш 100 чалавек. Ён, замест настойлівай, крапатлівай работы па выхаванню працоўных, займаецца голым адміністрыраваннем. У рэзультаце недаацэнкі палітычнай работы за апошні час на млынкамбінаце ўчасціліся выпадкі нарушэння працоўнай дысцыпліны.

Агульныя сходы рабочых, вытворчыя нарады зусім не праводзіліся. На камбінаце ёсць стаханаўцы тт. Клепяк, Барысік, Гуп і другія, якія выконваюць нормы на 200 — 300 процантаў. Аднак іх вопыт работы не папулярызуецца сярод адстаючых, а гэта вядзе да таго, што камбінат увесь час выконвае план толькі на 85 процантаў.

На пытанні, колькі заключана дагавароў соцспаборніцтва, колькі на прадпрыемстве стаханаўцаў і якая з імі праводзіцца работа, тав. Саўчук нічога не адказаў. Ён гаварыў аб усім і ні аб чым.

Партыйны сход патрабаваў ад тав. Саўчука карэннага паляпшэння выхаваўчай работы сярод рабочых і намеціў рад практычных мерапрыемстваў у гэтым напрамку. На сходзе таксама асудзілі паводзіны асобных камуністаў, якія парушаюць партыйную дысцыпліну.

А. Баранаў.

На нарадзе сакратароў партарганізацый

18 мая адбылася нарада сакратароў і намеснікаў сакратароў пярвічных партарганізацый Брэсцкага раёна. На нарадзе абмеркавана два пытанні: «Аб рэалізацыі рашэнняў справаздачна-выбарных сходаў» і «Аб планіраванні партыйнай работы і афармленні партыйных дакументаў».

Сакратары партарганізацый абмяняліся вопытам работы, унеслі прапановы, як лепш наладзіць партыйную работу з тым, каб па-бальшэвіцку выканаць рашэнні справаздачна-выбарных сходаў, выцякаючых з рашэнняў XVIII партыйнай канферэнцыі.

На нарадзе высветліліся факты, калі асобныя сакратары пярвічных партарганізацый не змагаюцца за правядзенне ў жыццё прынятых рашэнняў. Так, у пярвічнай партарганізацыі выканкома райсовета камуністы рэзка крытыкавалі сакратара партарганізацыі за слабую пастаноўку партыйнай прапаганды. Аднак гэты недахоп і зараз не ізжываецца. З 19 камуністаў гісторыю партыі вывучаюць толькі 5 чалавек. Слаба камуністы праводзяць і палітвыхаваўчую работу сярод работнікаў апарата. Насценная газета выходзіць нерэгулярна. Гэтыя недахопы на справаздачна-выбарным сходзе таксама былі падвергнуты крытыцы. Пасля выбарнага схода мінуў месяц, а гэтыя недахопы не ліквідуюцца.

Па пытанню планіравання работы і афармлення партыйных дакументаў выступіў загадчык оргінструктарскага аддзела тав. Клюйко.

На нарадзе сакратары партарганізацый і іх намеснікі ўзнялі рад пытанняў, для іх не зразумелых. Сакратары райкома КП(б)Б у сваіх выступленнях далі рад практычных указанняў у рабоце пярвічных партарганізацый па забеспячэнню выканання рашэнняў справаздачна-выбарных сходаў.

Д. Чэрнякоў.

КОМСАМОЛЬЦЫ ДАПАМАГАЮЦЬ КАЛГАСУ

Комсамольская арганізацыя Чэрнаўчыцкага сельсовета, Брэсцкага раёна, днямі арганізавала васкрэснік для аказання дапамогі ўноў створанаму калгасу «1 мая» ў правядзенні веснавай сяўбы. На васкрэсніку працавалі ўсе комсамольцы. Яны пасеялі калгасу два гектары бульбы, дапамаглі закончыць сяўбу ячменю і аўса.

Уноў выбранае бюро партарганізацыі Бабруйскай швейнай фабрыкі імені Дзяржынскага за абгаварэннем плана работы. Злева - сакратар партбюро М. Х. Домніч. Фота М. Шкляра (Белта)

ПРЫКЛАД КОМСАМОЛЬЦАЎ НАТХНЯЕ БАЙЦОЎ

Наступленне ішло інтэнсіўна, байцы смела накіроўвалі свае ўдары на «ворага». Але вось на іх шляху балота, якое неабходна было ў чым-бы то ні стала прайсці.

— Уперад, — раздаўся голас камандзіра.

Чырвонаармеец — комсамолец тав. Дзенісенка першы пайшоў праз ваду, за ім астатнія байцы. Агнявая точка ворага была ўзята паспяхова. Камандзір дазволіў зрабіць прывал. Байцы размясціліся ў кустах.

— Гэтае вучэнне для нас, — сказаў камандзір, — паслужыць добрай школай выхавання на вынослівасць, вытрымку, здольнасць захоўваць фізічныя і маральныя сілы ў будучых баях за радзіму. І няправільна мяркуюць некаторыя байцы: раз гэта вучэнне і «праціўнік» існуе ўмоўна, значыць можна наступаць не спяшаючыся, не маскіруючыся і абыходзіць вадзяныя перашкоды, каб ногі не замачыць. Гэта ілжывыя разуменні. Усе бачылі, як дзейнічаў комсамолец т. Дзенісенка пры ўзяцці гэтай агнявой точкі «праціўніка», як ён, не баючыся вады, першым ішоў праз балота. Так трэба дзейнічаць усім.

Выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі тав. Дзенісенка — не выключэнне ў падраздзяленні тав. Якубовіча. Вось комсамолец тав. Галушка, які з часу тактычных заняткаў выпусціў два «Баявых лісткі». У «Баявых лістках» перадаваўся вопыт байцоў, якія вызначыліся на маршы і на тактычных занятках. Часова выконваючы абавязкі палітрука, тав. Галушка чотка, ясна і правільна дакладваў звесткі аб «праціўніку». На прывалах, на начлезе ён растлумачваў байцам, як трэба дзейнічаць у наступленні, як атакаваць агнявую точку непрыяцеля, як захаваць сілу на паходзе. Гутаркі і асабісты прыклад т. Галушка натхняў байцоў дзейнічаць рашуча. Гэта дапамагло камандзіру падраздзялення паспяхова выканаць пастаўленую задачу на тактычных занятках.

Вялікая роля сувязіста ў наступальным сучасным баю. Трэба не толькі точна перадаць загад старшага камандзіра, але майстэрскі, непрыкметна для вачэй «праціўніка» даставіць своечасова гэты загад другому камандзіру. Маленькая, але рухомая фігура сувязнога чырвонаармейца-комсамольца Ігнаценка паспявала паяўляцца на выкліку камандзіра. Атрымаўшы загад, ён таксама хутка і непрыкметна знікаў.

— Тав. Ігнаценка, — гаворыць камандзір, — неадкладна перадаць камандзіру першага аддзялення: сканцэнтраваць усю агнявую моц у той бок, адкуль вышлі на атаку «праціўніка».

— Ёсць, перадаць камандзіру першага аддзялення загад: сканцэнтравацца ў той вышыні для атакі. Дазвольце выконваць?

— Выконвайце!

«Праціўнік» вёў ружэйна-кулямётны агонь. У рост, нават сагнуўшыся, ісці было нельга. Тав. Ігнаценка паўзком, хуткімі перабежкамі, ад аднаго ўмацавання к другому дасягнуў камандзіра першага аддзялення. Своечасовае паведамленне байцоў аб загадзе было выканана. Яна была правільна перададзена, рашуча, смела.

Аб гэтым камандзір аддзялення комсамолец тав. Капусцін на гэтых занятках праявіў выдатныя здольнасці воіна, рашучага камандзіра. Першае, што кідаецца ў вочы, — гэта байцы яго аддзялення, пісьменныя ў ваенных пытаннях, дысцыплінаваныя і культурныя, як і сам камандзір. Пад яго непасрэдным кіраўніцтвам на тактычных занятках былі выпушчаны «Баявыя лісткі». Перад боем растлумачвалі байцам «Дзеянне байца ў глыбіні абароны». У выніку гэтага байцы пры ўзяцці агнявых точак «непрыяцеля» дзейнічалі многа асабістай ініцыятывы.

Комсамольцы гэтага падраздзялення паказалі сапраўды авангардную ролю ў баявой вучобе. Яны асабістым прыкладам уцягвалі байцоў на паспяховае выкананне пастаўленых задач.

П. Федараў.

Спаборніцтва

На сход сабраліся ўсе рабочыя. Яны актыўна абмяркоўвалі заклік тарфянікаў Лукскага торфзавода, Жлобінскага раёна,— арганізаваць Усебеларускае спаборніцтва— даць больш краіне высокаякаснага торфу, а таксама выклік на соцспаборніцтва рабочых Чэрнаўчыцкага торфзавода. Першым выступіў дзесятнік Якім Качэргін.

Не так даўно ён працаваў рэзчыкам і штодзённа перавыконваў норму выпрацоўкі. Як лепшага стаханаўца, Качэргіна вылучылі дзесятнікам. Прамоўца прыводзіць факты, якія ярка гавораць аб тым, што торфзавод можа не толькі выканаць, але значна перавыканаць план здабычы торфу.

— Наш калектыў, — расказвае Якім Качэргін, — мае ўсе магчымасці з поспехам перавыканаць дзяржаўнае заданне. Вось, напрыклад, лепшы наш стаханавец Іосіф Сцяпанавіч Пясецкі. Ён здабывае за змену да 5050 штук торфацаглін, пры норме 3800 штук. Рэзчык Аляксей Клімянцевіч Касцюкевіч дае 4450 штук торфацаглін... А ці даўно гэтыя рабочыя гаварылі, што здабыць за 8 гадзін 3800 штук торфацаглін немагчыма. Прызнацца, раней так думаў і я. Але потым, асвоіўшы тэхніку, лёгка, без асаблівых цяжкасцей, стаў спачатку даваць норму, а затым на многа яе перакрываць. Кожны рэзчык павінен і можа працаваць так, як працуюць нашы стаханаўцы!...

Прамовы тарфянікаў былі кароткія. Выступаўшыя ў спрэчках бралі канкрэтныя абавязацельствы і абяцалі стаханаўскай работай заваяваць першынства ў соцыялістычным спаборніцтве з рабочымі Чэрнаўчыцкага торфзавода. Тут-жа, на сходзе, рэзчыкі выклікалі адзін аднаго на спаборніцтва і заключылі паміж сабой індывідуальныя дагаворы.

— Я бяру на сябе абавязацельства, — заявіў рэзчык Аляксей Барысюк, — штодзённа перавыконваць норму па здабычы торфу і выклікаю на соцыялістычнае спаборніцтва Людвіка Ількоўскага.

Апошні выклік прыняў Владзімір Макаравіч уступіў у соцыялістычнае спаборніцтва з Аляксеям Макаравічам. Іосіф Пясецкі заключыў соцыялістычны дагавор з рэзчыкам Антонам Крыгерам...

Так пачалося сярод тарфянікаў канкрэтнае спаборніцтва за перавыкананне норм, за часць свайго завода. Яно адразу-ж дало сябе адчуць. Кожны дзень у рады перавыконваючых нормы становіцца ўсё больш і больш рэзчыкаў. Спаборніцтва натхніла ўпершыню прышоўшых на торфзавод рабочых хутчэй авалодваць тэхнікай торфаздабычы.

...Уздоўж шасейнай дарогі, праз купчастае балота, на якім зрэдку парос лазовы хмызняк, прамой лентай ляжыць магістральны канал. Паабапал яго чарнее здабыты торф, акуратна складзены для сушкі. Ад кар'ераў да сцілажнага поля снуюць вагапеткі. Работа на торфзаводзе ідзе поўным ходам.

У адным з кар'ераў працуе рэзчык Антон Крыгер. Упэўненыя і спрактыкаваныя рукі. Разак лёгка ідзе ў чорную масу торфу, і ў паветры, прама на вагапетку, ляціць акуратная цагліна. Тарфянікі з павагай адклікаюцца аб рабоце тав. Крыгера.

З першых дзён прыходу на завод Антон Крыгер не выконваў норму выпрацоўкі. Зараз-жа ён здабывае за змену на многа больш торфацаглін, чым патрэбна па норме. Значна ўзнялі прадукцыйнасць працы і іншыя рабочыя.

Але дырэкцыя завода яшчэ не ўсё зрабіла для таго, каб дабіцца рытмічнай работы і строгага выканання графіка. Праўда, у параўнанні з тым, што было ў пачатку сезона, зараз на многа палепшана арганізацыя працы. Уведзена індывідуальная здзельшчына, для адвозкі з кар'ераў здабытага торфу набыты вагапеткі, пракладзены рэйкі. Усё гэта на многа павысіла прадукцыйнасць працы рэзчыкаў. Аднак гэтых мерапрыемстваў яшчэ недастаткова для шырокага разгортвання стаханаўскага руху сярод тарфянікаў.

Рэзчыкі часта адрываюцца ад сваіх непасрэдных абавязкаў. Яны вымушаны самі рабіць падрыхтоўчыя работы, хаця іх могуць з поспехам выканаць некваліфікаваныя рабочыя. Напрыклад, 17 мая рэзчык-стаханавец Іосіф Пясецкі прыступіў да рэзкі торфу толькі з поўдня. З самай раніцы і да абеда ён разам з адвозчыкамі расчышчаў кар'ер. Самі расчышчаюць кар'еры і ўсе астатнія рэзчыкі.

Дырэкцыя не надумала над пытаннем стварэння спецыяльнай брыгады, якая-б загадзя падрыхтоўвала кар'еры для рэзчыкаў. Такая арганізацыя работы не адрывала-б рабочых непасрэдна ад здабычы торфу, а значна спрыяла-б яшчэ большаму ўздыму прадукцыйнасці працы.

Значнай перашкодай у стаханаўскай рабоце многіх рабочых з'яўляецца недахоп вагапетак. Асобныя звенні маюць толькі па адной вагапетцы. У выніку гэтага ля кар'ераў ствараецца затор — рабочыя не спраўляюцца адвозіць здабыты торф.

Нарэшце, вялікае ўпушчэнне ў рабоце дырэкцыі завода — гэта адсутнасць масава-растлумачальнай работы сярод тарфянікаў. З часу пачатку сезона торфаздабычы, акрамя сходаў, якія, дарэчы сказаць, адбываюцца вельмі рэдка, з рабочымі не праведзена ніводнай гутаркі, не арганізоўвалася громкіх чытак газет. Між тым рабочыя праяўляюць жывы інтарэс да міжнародных падзей і жыцця ў нашай краіне.

Соцыялістычнае спаборніцтва, якое разгарнулася сярод тарфянікаў завода, паставіла перад дырэкцыяй задачу — больш канкрэтней і аператыўней кіраваць торфаздабычай. Трэба сказаць, што такога пералому ў кіраўніцтве не адбылося. Дырэктар тав. Філімонаў вельмі мала бывае непасрэдна ля кар'ераў. Рэдка можна бачыць сярод рабочых і дзесятнікаў.

Ал. Махнач.

Торфзавод «Тэльмы»,
Брэсцкі раён.

РЫХТУЮЦЦА ДА СПАБОРНІЦТВА ПА БЕГУ

Дзейна рыхтуюцца комсамольцы і несаюзная моладзь Брэсцкага раёна да спаборніцтваў па бегу. Трэніроўкай ахоплена больш 400 юнакоў і дзяўчат. Асабліва добра абстаіць справа з падрыхтоўкай да спаборніцтваў у вёсках Чэрнаўчыцы, Остромічова, Камянец-Жыравіца. Комсамольскія арганізацыі гэтых населеных пунктаў дабіліся ўдзелу ў трэніроўках вялікай колькасці моладзі. З адных толькі вышэй указаных вёсак будзе ўдзельнічаць у спаборніцтвах каля 300 чалавек моладзі.

Нік. Шпанаў

ЗВАРОТ З РАЗВЕДКІ

(УРЫВАК З АПОВЕСЦІ «ЗНІШЧАЛЬНІКІ»)

Лежачы пад крылом свайго ястрабка, Сяргей не мог не думаць аб уляцеўшым звяне. Ён вельмі добра ведаў сапраўдны сэнс скромнага слова — разведка, ведаў, з якімі цяжкасцямі, з якой небяспекай звязана выкананне простага, такога бяскрылага на выгляд загада: разведаць...

Звяно ў саставе лётчыкаў Гуса, Бабарыхіна і Кустова, прайшоўшы на брэючым палёце возера, выскачыла над размяшчэннем праціўніка. Разведаўшы ўсё, што патрэбна, лётчыкі пачалі імкліва набіраць вышыню, каб уйсці ў воблачнасць ад абстрэлу варожых зенітак, якія ўжо выявілі звяно і пакрылі неба хлоп'ямі разрываў. Але, калі да воблака, у якім мелі намер схавацца нашы знішчальнікі, аставалася якая-небудзь тысяча метраў, адтуль вывалілася сямёрка маленькіх шэрых машын.

Праціўнік падсцерагаў на звароце, разлічваючы на тое, што, вылетаўшы запас гаручага, машыны будуць звязаны ў манеўры. Але нашы ведалі ўжо гэты прыём ворага. Яны ведалі, што цяпер іх галоўная задача: не даць сябе рассеяць, не пакідаць строю і не адкрываць хвост таварыша. Да таго часу, пакуль яны будуць трымацца ў страю, пакуль яны будуць абараняць адзін аднаго агнём сваіх кулямётаў, у іх заўсёды будзе надзея адбіцца нават ад перавышаючых удвая сіл праціўніка. А адбіцца патрэбна, каб даставіць рэзультат разведкі.

Бой разгортваўся быстра. Вораг настойліва нападаў. Ястрабкі адбіваліся. Яны рабілі галавакружальныя манеўры, каб не даць варожым знішчальнікам заняць агнявую пазіцыю над сваім хвастом або над хвастом таварыша. Так удалося адцягнуць усю зваду на свой бок. Тут ужо можна было быць упэўненым, што, калі хто-небудзь і будзе збіт ці зробіць вымушаную пасадку, — ні лётчык, ні рэзультат разведкі не пападуць у рукі ворага.

Адзін з варожых знішчальнікаў атрымаў меткія чаргі запальваючых куль ад Бабарыхіна і Гуса. Пакідаючы на небе след густога чорнага дыму, ён імкліва пайшоў да зямлі. Было бачна, як, ударыўшыся аб зямлю, самалёт пырснуў яркімі струменямі полымя. Але праціўнік зусім не збіраўся пакінуць праследаванне. Ён, як заўсёды, выдзяляўся настойлівасцю.

Адарваўшы погляд ад збітага знішчальніка, Бабарыхін адразу ўбачыў: Гус адстаў. І зараз-жа на Гуса навалілася варожая пара. Другая пара атакавала Кустова, не даючы яму магчымасці прыйсці на дапамогу таварышу. Апошні вораг насядаў на Бабарыхіна. Але, раней чым Бабарыхін паспеў рашыць, што рабіць, яшчэ адна з шэрых машын далучылася да тых, што атакавалі Гуса. Бабарыхін быстра ацаніў становішча: калі Гусу не дапамагчы, яго, безумоўна, саб'юць.

Бабарыхін робіць круты разварот, свячой вырываецца з-пад носа свайго праціўніка і выходзіць прама на клубок, круцячыся вакол Гуса. Адзін з ворагаў да таго часу ўжо падышоў да Гуса на кароткую дыстанцыю і ўкаціў яму меткую чаргу. Але, заўважыўшы імчаўшагася на яго Бабарыхіна, гэты вораг і ішоўшы за ім другі, які меў намер дабіць Гуса, адвярнулі і пайшлі насустрач Бабарыхіну.

Бабарыхін ведаў: лётчыкі праціўніка выдатна валодаюць тэхнікай пілатажа і добра дзяруцца, але яны не вытрымліваюць лобавай атакі. Таму ён смела накіраваў свайго ястрабка ў лоб варожай пары. Яго машына ішла прама ў вузкі інтэрвал паміж шэрымі знішчальнікамі. Яны былі ўжо блізка. Бабарыхін бачыў дэталі капотаў на іх матарах. Ён сачыў сіні венчык выхлапа. Ён ведаў, што прама ў твар яму могуць прыснуць жоўтыя агеньчыкі кулямётнай чаргі, але быў чамусьці ўпэўнен, што гэтага не здарыцца. У такім становішчы ім не да стральбы: нервы занадта напружаны. Нябось, уся іх увага накіравана цяпер на тое, каб ухіліцца сутыкнення з ім.

«А я рвану чаргу», — падумаў Бабарыхін і ледзь-ледзь адвярнуў управа, так што машына прышлася насупраць левай варожай. Націснуў гашэтку і зараз-жа адвярнуў улева. Ужо робячы гэты рух, убачыў, як матор толькі-што абстралянага ворага выкінуў яркажоўты флаг полымя: «Гатоў», — мільганула мысль. Уся ўвага была цяпер сканцэнтравана на тым, каб кончыць з другім. Нечакана для Бабарыхіна нервы варожага лётчыка аказаліся не горш яго ўласных: ён упарта ішоў уперад, прымаючы лобавую атаку совецкага лётчыка.

Сілуэт варожага самалёта ў трубцы прыцэла імкліва павялічваўся. Вось ён прышоў на скрыжаванне ніцей. Бабарыхін націснуў гашэтку. Кулямёты пасылалі праціўніку суцэльны струмень куль. Але вораг і цяпер не адвярнуў. Відавочна, матор служыў яму шчытом. І тут ў Бабарыхіна ўпершыню ўзнікла сумненне: хто ж адверне першым? Ясней, чым калі-небудзь, Бабарыхін, звыкшыйся лічыць секунду вельмі вялікім прамежкам часу, дастатковым для складанага манеўра, раптам зразумеў: секунда — амаль нішто. Самалёты ішлі адзін аднаму насустрач з хуткасцю пяцісот кіламетраў кожны. Збліжэнне адбывалася з хуткасцю тысячы кіламетраў у гадзіну. На пераадольванне ста метраў, раздзяляючых зараз самалёты, асталася адна трэць секунды. Час ледзь дастатковы, каб адрывіста вымавіць слова «раз». За гэта імгненне Бабарыхін і яго праціўнік павінны прыняць рашэнне і прывесці яго ў выкананне...

Аднačасова абодва зрабілі ледзь прыкметны рух ручкамі. Бабарыхін даў ад сябе, каб прайсці над ворагам. Вораг узяў на сябе, каб праскочыць над ястрабком. Абодва тоілі намер тут-жа выйсці ў новую атаку. І абодва вельмі пляспа праставілі сабе, што адбылося далей. Калі Бабарыхін абярнуўся, то ўбачыў, што шэры самалёт ворага мятнуўся ў адзін бок, у другі і стаў павольна, нібы нехадзя, рабіць ляпівыя віткі штопара, уходзячы да зямлі...

Цяпер першым клопатам Бабарыхіна было глянуць: што з Гусам? Гус ужо расправіўся з адным з насеўшых на яго ворагаў. Другі, бачачы, што справа абарачваецца зусім нечакана не ў іх карысць, адвярнуў услед за ўходзіўшымі ад Кустова варожымі знішчальнікамі...

Сілуэты шэрых машын схаваліся ў дымцы воблакаў. Чорныя ўцюжкі ястрабкоў сабраліся да вядучага, каб хутчэй дабрацца да сябе. У баках аставаліся кроплі гаручага. І раптам тут, калі ўжо не магло быць і гутаркі аб бoі, вядучы зноў качнуў сваім лётчыкам: «увага».

У небе ўспыхвалі белыя клубкі нашых зенітных разрываў. Зенітчыкі паказвалі знішчальнікам цэль: тройка варожых бамбардыроўшчыкаў ішла ў наш тыл.

Вядучы быстра ацаніў становішча: совецкія знішчальнікі, якіх напэўна падымалі па трывозе, яшчэ дзе-нібудзь далёка. Раней, чым яны падыйдуць, бамбардыроўшчыкі скінуць свой груз на размешчаны непадалёку палявы лазарэт. Вораг не спыніцца перад тым, каб бамбіць раненых і медперсанал. Неабходна ва што-б там ні стала адрэзаць бамбардыроўшчыкам шлях да цэлі. І вядучы прыняў рашэнне: атакаваць! Ён зноў качнуў вядомым: «сабрацца». Ён зусім не быў упэўнен, што ў іх распараджэнні ёсць бензіна дастаткова для атакі, ёсць патроны для вядзення бою. Але атака была неабходна, значыць яна павінна быць давецзена да канца. Вядомыя следам за камандзірам звяна накіроўваюцца на першы бамбардыроўшчык. Насустрач ім з усіх агнявых кропак бамбардыроўшчыка пырскаюць праменні кулямётных чарг. Вораг не падпускае да сябе. Ён настойліва ідзе да намечанай мэты. Толькі пасля трэцяй атакі ўдаецца запаліць першы бамбардыроўшчык. Але дарагой цаной: самалёт Гуса атрымлівае варожую чаргу. У яго перабіты прыводы кіравання. Самалёт выходзіць з-пад улады лётчыка. Гусу нічога не астаецца, як скарыстаць парашут. Ён робіць зацяжны прыжок і ў сваім падзенні наганяе варожага лётчыка, выкінуўшагася з падпаленага бамбардыроўшчыка. Ворагу не пашанцавала больш Гуса. Відавочна, успыхнуўшы бензін трапіў яму на парашут. Языкі полымя прагна пажыраюць шоўк.

Фігура афіцэра ў жоўтым камбінезоне ідзе да зямлі ўсё быстрэй і быстрэй. Пад канец яна ляціць падобна падаючай ракеце і знікае на зямлі ў клубах уласнага дыму.

Бабарыхін і Кустоў атакуюць наступны бамбардыроўшчык. Кустову ўдаецца заняць выгадную для агня пазіцыю над хвастом і некалькі збоку. Тут не апасен агонь ворага, можна наблізіцца да вялікай шэрай машыны. Яго знішчальнік лёгка нагоняе больш ціхаходны бамбардыроўшчык. Кустоў зближаецца на дыстанцыю вернага выстрала. Прыходзіцца крыху рыскнуць, каб зберагчы некалькі лішніх патронаў.

Пазіцыя занята. Кустоў націскае гашэтку. Зараз белыя ніці трасіруючых куль упруцца ў самалёт ворага. Там, куды ляглі яго кулі, успыхне яркае жоўтае полымя.

Кустоў не знімае пальца з гашэткі. Але кулямёты маўчаць: боезапас кончыўся. Ён апускае бескарысны спуск. Мімаходам акідвае поглядам зямлю: да шпіталя рукой падаць. Кустоў заўважае лёгкі рух элеронаў на крыле праціўніка. Вораг разгарачваецца; ён кладзецца на баявы курс. Зараз яго бамбардыр прыльне да прыцэла. Накладзе руку на бомбаскідвальнік. Некалькі сот кілограмаў бомб паляцяць на галовы нашых раненых байцоў, урачоў, медсясцёр.

Кустоў прымяраецца. Звычны рух рукі, педалей. Левая рука на газе. Роў матора пераходзіць у віск, амаль у свіст. Далёка зямля паўстае дыбам пад левым крылом, зліваецца з небам. Ястрабок зноў выходзіць над хвост бамбардыроўшчыка. Моцна закусіўшы губу, Кустоў не адрывае погляду ад хваста, на якім, нібы жывыя, варушацца наверсе рулі... Яшчэ крыху ручку на сябе... Вось і ўсё. Самалёт Кустова вінтом рубануў па хвасту бамбардыроўшчыка. Клокам вылецеў папсаваны дзюраль абшыўкі. Бамбардыроўшчык адразу клюнуў носам і, страчваючы кіраванне, пайшоў да зямлі. Кустоў уздыхнуў з аблягчэннем: вось і ўсё.

Захоплены нагляданнем за падаючым ворагам, Кустоў не адразу ўбачыў, што яго ўласная машына ахоплена полымем. Толькі калі нясцерпная гарачыня з-пад матора ўдарыла ў твар, калі ўспыхнула на ім кожанка, нібы зробленая з папяроснай паперы, адным ударам адкінуў ён калпак над галавой...

Гэта было апошняе, што бачылі таварышы. Выпрыгнуць Кустову не ўдалося. Яго самалёт падаў быстра, нібы спяшаўся нагнаць збітага ворага. Праз некалькі секунд далёка ўнізе ўзмятнуўся гігантскі слуп агню, дыму і зямлі — смертносны груз варожага бамбардыроўшчыка ўзарваўся сярод голага стэпу....

...Лежачы пад сваім самалётам, Сяргей падняў галаву і прыслухаўся. Усё ясней чуўся гул самалётаў. Вопытнае вуха адразу пазнала сваіх. Сяргей не спяшаючыся вылез з цені і расправіў зацёкшыя ногі.

Ахоўваемы звяном чужой часці, пасадку зрабіў толькі адзін ястрабок. Сяргей насупіўся.

Калі Бабарыхін падрулііў да свайго месца на аэрадроме, Сяргей прыняў рапарт і загадаў начальніку штаба:

— Рэзультаты разведкі неадкладна даставіць у штаб самалётам.— І, стараючыся здавацца спакойным, сказаў Бабарыхіну: — Раскажыце надрабязна, як загінуў Кустоў.

Выслухаўшы расказ, Сяргей некаторы час стаяў моўчкі, у задуменні калупаючы наском бота сухую зямлю. Потым сказаў:

— Вечарам збярэмся. Разбярэм гэты выпадак.

Сяргей рэзка павярнуўся і пайшоў было прэч, але тут яго позірк упаў на спыніўшыйся непадалёку аўтамабіль, каля якога сабраліся тэхнікі... Падышоўшы, Сяргей убачыў, што па руках ходзяць некалькі кавалкаў метала, скручаных ад жара, з завостранымі ірванымі краямі, накрытых копаццю,—самы вялікі размерам з далонь: іх падабралі на месцы падзення Кустова і яго трафея. Ішла спрэчка: каму належаць гэтыя кавалкі метала — совецкаму ці варожаму самалёту.

Сяргей моўчкі ўзяў адзін з кавалкаў і пайшоў да сябе. Уваходзячы ў штабную палатку, сказаў намліту:

— Захавайце хараншэнька, —і працягнуў кавалак дзюраля, — гэта напэўна знойдзе сабе месца ў музеі Чырвонай Арміі.

ВЫПРАВІЦЬ НЕДАХОПЫ НА ХАДУ

20 мая ў школах пачаліся веснавыя праверачныя іспыты. Школы Брэста ў асноўным належна падрыхтаваліся да іспытаў. Своечасова былі складзены раскалады, напісаны білеты і тэксты пісьмовых работ, выдзелены прадстаўнікі ад гарадскога аддзела народнай асветы, члены камісій па выпуску дзесятых класаў і іншыя.

Добра падрыхтаваўся да іспытаў калектыў настаўнікаў 15 сярэдняй школы. Тут была праведзена вялікая барацьба са спробамі зніжэння патрабаванняў да вучняў, загадзя падрыхтаваны нагледныя дапаможнікі па фізіцы, хіміі і геаграфіі. Вялікую работу правялі і настаўнікі 12-й яўрэйскай сярэдняй школы.

З вялікім уздымам, па-сапраўднаму сустрэлі настаўнікі і вучні першы дзень іспытаў.

Добрыя паказчыкі ў першы дзень паказала настаўніца 15-й сярэдняй школы К. М. Абразцова. У 8 класе «Б» з 32 вучняў, трымаўшых іспыты па анатоміі, на выдатна адказала 13 чалавек, добра — 10, пасрэдна — 9. Дрэннай адзнакі ні адзін вучань не атрымаў. Настаўнік 14-й няпоўнай сярэдняй школы тав. Гліктлок даў 100-працэнтную паспяховасць па яўрэйскай мове ў 6 класе «А». Настаўніца польскай мовы 1-й няпоўнай сярэдняй школы тав. Тэненбаум на працягу ўсяго навучальнага года праводзіла з вучнямі кансультацыі і дадатковыя заняткі. У выніку — з 27 вучняў 6 класа «А», якія трымалі іспыты, на выдатна адказалі 17 і на добра — 10. Высокія паказчыкі па яўрэйскай мове далі настаўнікі 13-й няпоўнай сярэдняй школы Нарадоўская і Кузнец.

Разам з гэтым першы дзень іспытаў выявіў цэлы рад недахопаў у асобных школах горада. Яшчэ поўнасцю не зжыта тэндэнцыя некаторых настаўнікаў дабіцца высокай «паспяховасці» абходнымі шляхамі. Метады работы старой гімназіі, дзе не праводзілася барацьба за якасць і добрасумленнае выкананне абавязкаў, яшчэ засталіся жывымі ў асяроддзі той часткі настаўнікаў, якая сваю дрэнную работу імкнецца прыкрыць паказной паспяховасцю.

Настаўніца 4-га класа 5-й сярэдняй школы Е. І. Праневіч загадзя перад іспытамі давала вядомыя вучням пытанні, якія напісаны ў білетах па ўсіх прадметах, прадыктавала сказы для разбору, словы для складання. Яна-ж пасля правяла ўжо рэпетыцыю з вучнямі, вучыла іх, як трэба адказваць на тыя або іншыя пытанні. Праневіч добра ведала, што раскрыванне тайны праверачных іспытаў з'яўляецца злачынствам перад дзяржавай. Але такі ўжо стыль работы [illegible].

Падобны стыль прымяніла настаўніца той-жа школы, выкладчыца рускай мовы Хмялеўская. Яна таксама стала на шлях ашуканства дзяржавы.

У першы дзень іспытаў былі выяўлены і іншыя недахопы. Некаторыя настаўнікі апускалі з праграмы больш істотныя раздзелы і тым самым зніжалі важнасць праверачных іспытаў, не стваралі магчымасці поўнасцю выявіць веды вучняў.

Праверачныя іспыты з'яўляюцца рашаючым паказчыкам у жыцці школы. Яны падсумоўваюць гадавую работу як настаўніка, так і кожнага вучня. Таму павінна быць вялікай чэсцю для вучняў паказаць усёй савецкай грамадскасці свае дасягненні. Бацькі ў першую чаргу абавязаны прывіць сваім дзецям любоў і павагу да іспытаў.

На вялікі жаль, некаторыя з бацькоў з-за лішняй «любві» да сваіх дзяцей пачалі абіваць парогі школ з мэтай вызвалення іх ад іспытаў. Здаровага, жыццярадаснага юнака ўгаварваюць, што ён хворы, пішуць заявы, здабываюць даведкі ад урачоў. Усё гэта робіцца для таго, каб вызваліць свайго сына або дачку ад праверачных іспытаў. Яны і не разумеюць, што тым самым культывіруюць у дзяцей трусасць, баязлівасць перад цяжкасцямі.

Найгорш тое, што самі школьныя ўрачы, як, напрыклад, урач 5-й сярэдняй школы Шайд, несур'ёзна падыходзілі да гэтай справы. Дастаткова аднаго жадання вучня, каб Шайд з лёгкай рукі выдаваў даведку аб неабходнасці вызвалення ад іспытаў. Такі падыход школьных урачоў не дапамагае ў рабоце школы, а, наадварот, перашкаджае ёй. Да рэчы, гэты ўрач вызваліў у першую чаргу ад іспытаў сваю дачку, зусім здаровую.

Школьны ўрач Даранкевіч вызваліла ад іспытаў 38 вучняў 7-й сярэдняй школы і 25 вучняў 1-й няпоўнай сярэдняй школы. Урачам добра вядома інструкцыя аб вызваленні вучняў ад іспытаў, але чамусьці яны яе не прытрымліваюцца і не жадаюць выконваць. Гарадскому аддзелу аховы здароўя неабходна ўмяшацца ў гэту справу.

Наша дзетвара любіць, змагаецца з цяжкасцямі. Яна прывыкла працаваць чэсна і добрасумленна, а таму бацькі і ўрачы робяць вялікае злачынства, калі штурхаюць дзяцей на нячэсныя паступкі. Вучаніца 6-га класа 5-й сярэдняй школы Піна Старчык, даведаўшыся аб тым, што школьны ўрач уключыў яе ў спіс для вызвалення ад іспытаў, з'явілася з плачам да дырэктара.

— Я здаровая і магу трымаць іспыты так, як і ўсе мае таварышы, — заявіла яна.

Недахопы першага дня павінны быць выпраўлены хутка, на хаду.

Услед за пісьмовымі работамі, якія выконвалі вучні ў першы дзень іспытаў, пачнуцца вусныя іспыты. Многія настаўнікі зараз звяртаюцца ў гарадскі аддзел народнай асветы з пытаннямі: колькі мінут неабходна апытваць вучня? Ці мае настаўнік права даваць вучням дадатковыя пытанні, акрамя ўказаных у білеце, пытанні?

Настаўнік не толькі мае права, але абавязан выявіць веды вучня. Яго задача — праверыць усебакова вучня, а таму неабходна задаваць і дадатковыя пытанні. Такія-ж правы мае і асістэнт. Ці 5, ці 7 мінут апытваць вучня — гэта залежыць ад адказу здаючага іспыты і яго падрыхтоўкі. У працэсе іспытаў настаўнік павінен аб'ектыўна ацэньваць веды. Ліберальная ацэнка, як і тэндэнцыя «зрэзвання», з'яўляюцца аднолькава шкоднымі.

У часе іспытаў у школах наладжваюцца кансультацыі для вучняў. Іх неабходна арганізаваць так, каб вучань, з'явіўшыся на кансультацыю, атрымаў адказ толькі на незразумелыя для яго пытанні. Ні ў якім разе кансультацыя не павінна насіць характар падказвання.

У працэсе іспытаў, зразумела, будуць выяўляцца і іншыя недахопы, усіх якіх немагчыма прадбачыць, якія трэба хутка высвятляць, а недахопы на хаду знішчаць. Добрасумленныя адносіны да іспытаў дадуць магчымасць правільна ацаніць работу кожнай школы ў цэлым і кожнага настаўніка паасобку; правільна ацаніць веды кожнага вучня.

Н. Рабоўскі,
в. а. загадчыка Брэсцкага гарадскога аддзела народнай асветы.

ВЫНІК ГАДАВОЙ ВУЧОБЫ

Стрэлка гадзінніка паказвае толькі палову дзевятай, а зала ўжо напоўнілася гучнымі, прыўзнятымі ад хвалявання галасамі. Некалькі вучняў старэйшых класаў стаяць у кутку залы і аб чымсьці горача спрачаюцца, непадалёку ад іх група дзяўчат чытае толькі што вывешаную школьную насценную газету, якая заклікае вучняў здаваць іспыты толькі на выдатна і добра.

...Аўдыторыя 8-га класа «Б». За сталамі сядзяць нарадна апранутыя вучні. На іх тварах сляды хвалявання. І гэта ўпаўне нармова. Яны сёння падводзяць вынік свайй напружанай гадавой вучобы.

На сценах развешаны плакаты, якія ілюстрыруюць працэс страваварэння, кровазварот, сістэму дыхання і г. д. Вучні даўно ўжо з імі азнаёміліся і цяпер ім лёгка арыентыравацца ў тых або іншых пытаннях.

У клас уваходзяць выкладчыца анатоміі і фізіялогіі Кіра Міхайлаўна Абразцова і асістэнт тав. Чартова. Пасля кароткага растлумачэння аб тым, як здаваць іспыты, Кіра Міхайлаўна запрашае вучняў цягнуць білеты. Першымі атрымоўваюць білеты вучні Гілеўская, Вярхова, Мельнік, Музлова. Пасля нядоўгага абдумвання свайго пытання адказвае Гілеўская Валянціна. Яна дае чоткае азначэнне работы цэнтраў прадаўгаватага мазга. Расказвае падрабязна аб сэрцы ў перыяд роста арганізма чалавека.

Пераканаўча, правільна і паслядоўна выкладаў свае думкі пры адказе вучань Відліцкі. На пытанні: пабудова органаў страваварэння, палавыя залозы і іх дзейнасць, работа сэрца ён дае ясныя, вычарпальныя адказы. Асобныя месцы пацвярджае прыкладамі. Кіра Міхайлаўна заслужана паставіла яму адзнаку «выдатна».

Вучні-ж Музлова, Караткова, Кандрацюк давалі блытаныя і няўпэўненыя адказы. Відаць, што яны несур'ёзна і нядобрасумленна рыхтаваліся да іспытаў.

Вучаніца Музлова, адказваючы на пытанне: ферменты і іх значэнне, не змагла растлумачыць, якім чынам дзейнічае трыпсін на бялкі. Не расказала таксама пабудовы зуба. Наогул увесь адказ на пытанне быў няўпэўнены, павярхоўны і блытаны.

У 15-й рускай школе (г. Брэст) 6 клас «Б» лічыцца адстаючым. Ён быў укамплектаван з вучняў, якія прыйшлі з беларускіх, рускіх і польскіх школ. Вучні прыйшлі з рознымі ўзроўнямі ведаў. І гэта асабліва яскрава выявілася пры адказах на іспытах. Тут у першы дзень весенніх іспытаў вучні здавалі іспыты па геаграфіі частак свету. Асобныя рэбяты сур'ёзна папрацавалі над гэтым абшырным прадметам...

...Ля карты зусім маленькага росту вучань. Гэта Гольдафт Міша. Ён хутка, упэўнена гаворыць аб размерах Азіі, прыводзіць дакладныя даныя. Затым застанаўліваецца на падрабязнай характарыстыцы гаспадаркі Італіі. Робіць аналіз прамысловасці, расказвае аб вялікіх прамысловых гарадах Італіі.

Паслухмяна рухаецца Мішына ўказка па карце. Не паспее выкладчыца тав. Герман закончыць пытанне, як Міша ўжо паказвае раку, горы ці азёры. Гольдафт адказаў па геаграфіі на «выдатна». Выдатнымі былі адказы вучняў Галі Дударэвіч, Герман і Аранзона.

Але ёсць нямала рэбят у гэтым класе, якія маюць нізкі ўзровень ведаў па геаграфіі і не імкнуцца іх павышаць, не жадаюць работаць над сабой. Вось вучаніца Акулава. Яна не змагла назваць галоўнага горада Грэцыі. Або вучань Івалоў. Ён Апенінскія горы шукаў на Пірэнейскім паўвостраве.

Такім рэбятам патрэбна штодзённа прывіваць любоў да прадмета, прывучаць самастойна працаваць над картай. Вялікім памочнікам у вывучэнні геаграфіі з'яўляецца газета. Чытаючы газеты, вучні могуць назіраць усе змяненні, адбываючыяся на сусветнай карце. А ў 15-й школе як відаць, выкладчыкі геаграфіі не прыдаюць належнай увагі гэтай багатай крыніцы матэрыялаў у дапамогу вывучэнню геаграфіі.

Н. Кацяшова.

УПРЫГОЖЫЛІ ШКОЛЬНЫ УЧАСТАК

У Косіцкай НСШ, Тэльмаўскага сельсовета, Брэсцкага раёна, у гэтым годзе быў арганізаван гурток юных натуралістаў. У першую чаргу члены гуртка разам з усімі вучнямі школы паставілі перад сабой задачу прывесці ў парадак школьны ўчастак, азеляніць яго. З гэтага яны і пачалі. У сярэдзіне красавіка і пачатку мая вучні трэцяга класа пасадзілі некалькі дрэў бярозы, вішні і г. д. Зараз на школьным участку насаджана каля 90 дрэў.

Акрамя гэтага вучні зрабілі клумбы для кветак. На іх пасаджана больш 10 сартоў розных кветак.

У пасадцы дрэў і ўпрыгожванні школьнага ўчастка прынялі актыўны ўдзел усе вучні.

Міхаіл Жукоўскі,
настаўнік Косіцкай НСШ.

Навучаючыяся 10-га класа Мінскай сярэдняй школы № 33 за падрыхтоўкай да іспытаў па хіміі. Справа—выдатніца вучобы П. Серпікова.

На Смалявіцкім торфзаводзе імені Орджанікідзе. Работа скрэперна-элеватарнай машыны па здабычы торфу. Злева — кар'ершчык — лепшы стахановец М. Р. Міхалчэнка, выконваючы штодзённа норму на 150 проц.

Фота І. Шышко (БЕЛТА).

ПІСЬМЫ Ў РЭДАКЦЫЮ

НЕ ЎЛІЧВАЮЦЬ ЗАПАТРАБАВАННЯЎ МОЛАДЗІ.

На Брэсцкім чыгуначным вузле працуе многа моладзі. Юнакі і дзяўчаты праяўляюць значны інтарэс да фізкультуры. Яны разумеюць, што ўдзелам у спартыўных мерапрыемствах яны ўмацоўваюць свой арганізм, выпрацоўваюць лоўкасць, смеласць — неабходныя якасці савецкага чалавека. Не лічацца з гэтым толькі адказныя работнікі спартыўнага таварыства «Лакаматыў». Варта прывесці такі факт. Моладзь не раз звярталася да старшыні спартыўнага таварыства тав. Баркоўскага з просьбай набыць неабходную колькасць буц для трэніроўкі футбалістаў, але заўсёды атрымоўвала адмоўны адказ.

Бестурботныя адносіны прывялі да таго, што ў таварыстве на вялікую колькасць фізкультурнікаў ёсць усяго сем пар буц. Такая колькасць буц не дае магчымасць праводзіць трэніроўку футбалістаў.

Тым больш недапушчальна, што аб гэтым ведае вузлавы камсамольскі камітэт, але не прымае мер для разгортвання аднаго з важнейшых відаў спорта — ігры ў футбол.

В. Чыналёў.

НЯМА АХОВЫ ЖЫЛФОНДА

У распараджэнні Тамашаўскага гарадскога пасялковага савета (Дамачэўскі раён) ёсць нямала жылфонд. Але захоўваецца ён вельмі дрэнна. Так, напрыклад, за мінулую зіму многа агарож, якімі былі абнесены сельсавецкія будынкі, ужыты для паліва. Агарожы разабраны, а дзе яны ёсць, то паломаны, асабліва па левай старане пасёлка Тамашаўка. Старшыня гарадскога пасялковага савета разам з упраўдомамі ніякіх мер не прынялі да віноўнікаў раскрадання дзяржаўнай маёмасці.

Не лепш абстаіць справа і ў дамах. У карыдорах многа выбітых шыб з вакон. На асобных дварах пануе антысанітарыя. І ўсё гэта праходзіць міма ўвагі старшыні гарадскога пасялковага савета і ўпраўдомаў.

С. Іваноў.

РАДЫЁПРЫЁМНІК ПАД ЗАМКОМ

У калгасе імені Молатава, Ружанскага раёна, ёсць радыё і патэфон. Моладзь любіць паслухаць па радыё музыку, цікавую гутарку, а асабліва апошнія паведамленні. Але гэта ўдаецца не заўсёды. Старшыня калгаса Саўка і рахункавод Касцюк замкнулі радыёпрыёмнік і патэфон і нікога ў памяшканне не пускаюць.

Хто-ж павінен слухаць радыё, старшыня і рахункавод калгаса, ці ўсе калгаснікі?

І. Е. Леўшанкоў,
старшы піонерважаты Магілевецкай НСШ.

ЯК БУДЗЕ ВЫГЛЯДАЦЬ ВУЛІЦА ЛЕНІНА У БРЭСЦЕ.

У плане рэканструкцыі горада Брэста вялікая ўвага ўдзяляецца пераўтварэнню вуліцы імені Леніна ў прыгожы бульвар. Ужо ў гэтым годзе на рэканструкцыю вуліцы асігнавана каля 500 тысяч рублёў. Днямі распачынаюцца работы па рэканструкцыі.

Вуліца будзе выглядаць прыблізна такім чынам: з абодвух бакоў шырынёй у шэсць метраў кожная будуць праходзіць маставыя, па баках іх тратуары па пяць метраў і, акрамя таго, два метры траўнікоў з растучымі на іх дрэвамі. Пасярэдзіне вуліцы бульвар шырынёй у 25 метраў з газонамі, чатырма радамі дрэў, кустарнікаў, двума алеямі і двума веласіпеднымі дарожкамі.

Работы ў гэтым годзе пачнуцца на ўчастку ад вуліцы Маскоўскай да Пушкінскай.

М. Здзехоўскі.

СМЕРЦЬ ПАЭТА

Лермантаў вярнуўся ў Пецярбург пасля першай ссылкі. Слава яго шырылася, расла, рускі народ пазнаў і ацаніў паэта. Але ў Расіі было вялікасвецкае грамадства і цар, якія не даравалі Лермантаву вершы на смерць Пушкіна.

Ды і Лермантаў сваёй творчасцю пасля ссылкі ні ў якім разе не дабіваўся «даравання». Яго апошнія творы былі, як і раней, і нават больш, чым раней, накіраваны супроць «грамадства», супроць царскага акружэння, супроць усіх тых, аб кім гаварыў Лермантаў у «Смерці паэта».

Усё гэта разумелі і Бенкендорф, і цар, і патрэбна была толькі адна кропля, каб чаша перапоўнілася. Ды, апрача таго, патрэбен быў і «прыстойны» повад для таго, каб раздзелацца з Лермантавым канчаткова і беспаваротна, так, як раздзеліліся цар і Бенкендорф з Пушкіным.

Апошняй кропляй быў навагодні верш Лермантава. Пад новы 1840 г., на балмаскарадзе ў Благародным сабранні, дзе прысутнічала царская сям'я, быў і Лермантаў. Адна з масак, пад якой скрывалася дачка Нікалая І — Марыя Нікалаеўна, задзела Лермантава якімсь словам. Відавочцы расказваюць, што, «не падаючы выгляду, што яму вядома, хто закрануў яго словам, дзёрзкі на словах Лермантаў не астаўся ў даўгу... Выхадка маладога афіцэра... здавалася да неpraўдападобнасці дзёрзнавенняй».

У тую ж ноч Лермантаў напісаў бліскучы па форме і здзіўлены па сіле і напружанасці верш — «Как часто, пестрою толпою окружен...». Ён кінуў у твар грамадству свой знамяніты «жалезны» верш:

> О, как мне хочется смутить
> веселость их,
> И дерзко бросить им в глаза
> железный стих,
> Облитый горечью и злостью!..

Лермантаў дэманстратыўна паставіў пад вершам дату сутыкнення з вял. кн. Марыяй Нікалаеўнай (1 студзеня 1840 г.), падкрэсліўшы тым самым адрасата верша.

У лютым 1840 г. Лермантаў драўся на дуэлі з сынам французскага пасланніка дэ-Барантам. Дуэль скончылася мізэрнай царапінай, ніякіх вынікаў гэты паядынак, здавалася-б, не павінен быў мець. Але аб ім далажылі цару. Лермантаў быў арыштаван, пасаджан на гаўптвахту, і ваенны суд вызначыў: «Умяніўшы Лермантаву знаходжанне пад арыштам... вытрымаць яго яшчэ пад оным у крэпасці на гаўптвахце тры месяцы і потым выпісаць у адзін з армейскіх палкоў тым жа чынам».

Аднак рашэнне суда аб назначэнні Лермантава ў адзін з армейскіх палкоў не задавальняла ні Бенкендорфа, ні цара. Прыгавор быў зацверджан, але «армейскім палком» цар абраў для Лермантава Тэнгінскі пяхотны полк, які стаяў на Каўказе і назначаны ў гэтым годзе ў вялікую экспедыцыю супроць горцаў. Гэта было паўтарэнне папярэдняй ссылкі з прадрашоным рэзультатам — смерцю. Тады Лермантаў выпадкова не папаў пад кулі горцаў. У Тэнгінскім палку такая выпадковасць паўтарыцца не магла — полк абавязкова павінен быў удзельнічаць у экспедыцыі.

У якасці «напутствия» Лермантаву злавесна прагучалі словы [illegible] і ў пісьме да жонкі па поваду [illegible] шага часу»: «Шчаслівага [illegible]

Лермантаў; няхай ён ачысціць сваю галаву, калі гэта магчыма...».

Вялікасвецкае пецярбургскае грамадства, якое ненавідзела Лермантава, і там, на Каўказе, у Пяцігорску, стварыла вакол яго тую ж абстаноўку ненавісці. Невялікая арыстакратычная група, якая ўзначальвалася сынам старшыні дзяржаўнага савета Александрам Васільчыкавым і пяцігорскай генеральшай Е. І. Мерліні, з першага-ж дня прабывання Лермантава ў Пяцігорску стала інтрыгаваць, імкнулася ўсімі сіламі збавіцца ад «няэноснага выскачкі і задзіры», як называлі яны Лермантава. Гэта група прабавала натравіць на Лермантава многіх афіцэраў, якія знаходзіліся тады ў Пяцігорску. Перадаюць, што Васільчыкаў угаварваў паручыка Лісаневіча выклікаць Лермантава на дуэль, але атрымаў адказ: «Што вы? Каб у мяне паднялася рука на такога чалавека!».

Лермантаў адчуваў, а можа быць і ведаў інтрыгі Васільчыкава і яго акружэння. Гэта інтрыганства не спалохала паэта, ён прывык да яго і ў Пецярбургу. Лермантаў сам перайшоў у напад: у экспромтах і ў размовах высмейваў Васільчыкава, надзяляў яго клічкамі, якія ўжо ад Васільчыкава не адставалі. Гэта яшчэ больш павялічвала нянавісць князя. Васільчыкаў знайшоў чалавека, які стаў фізічным выканаўцай забойства паэта. То быў адстаўной маёр Нікалай Саламонавіч Мартынаў, [illegible] Лермантава, [illegible] чалавек [illegible]га розуму. [illegible] ўсюды і [illegible] на першыя месцы. Падбухтораны Васільчыкавым, Мартынаў па [illegible] выклікаў Лермантава на дуэль.

Дуэль адбылася 15 ліпеня [illegible] 1841 г. Лермантаў быў забіт [illegible]

* * *

Гэта не была дуэль,—гэта было загадзя падрыхтаванае забойства. Нядаўна знойдзеная сапраўдная «Справа штаба Аддзельнага Каўказскага корпуса» ўскрывае ўсю падаплёку забойства Лермантава. Умовы дуэлі былі выбраны такія, пры якіх не аставалася ніякай надзеі на благапалучнае яе скончэнне. Мізэрная адлегласць паміж праціўнікамі на полі дуэлі, выбар пісталетаў буйнейшага калібру, права трох выстралаў, а не аднаго, як заўсёды ў гэтых выпадках палагалася, адсутнасць на месцы дуэлі ўрача, нават адсутнасць дрожак, на якіх можна было б у выпадку няшчасця хутка адвезці пацярпеўшага ў Пяцігорск, — усё гэта ярчэйшыя доказы загадзя абдуманага і дасканала падрыхтаванага забойства.

Аб забойстве гавораць і многае іншае. Існуюць неабвержныя сцвярджэнні сучаснікаў аб тым, што і Мартынаву, і секундантам было загадзя вядома, што Лермантаў страляць не будзе (і ў першай дуэлі Лермантава з Барантам пасля выстралу Баранта Лермантаў разрадзіў свой пісталет у паветра). Нарэшце, у час самой дуэлі Лермантаў, стоячы на пазіцыі, трымаў пісталет дулам угору. Аб гэтым гавораць усе секунданты, у тым ліку і сам Васільчыкаў. І, не гледзячы на гэта, Мартынаў хутка падышоў да бар'ера, доўга прыцэльваўся (настолькі доўга, што секундант Сталыпін, не вытрымаўшы, крыкнуў: «Страляйце або я развяду вас») і забіў Лермантава напавал.

[illegible] што [illegible] знойдзен і апублікаван [illegible] і пацвярджае сказанае, — [illegible] маскоўскага паштдырэктара А. Я. Булгакава да П. В. Вяземскага, [illegible] 31 ліпеня 1841 г. [illegible] забойства Лермантава [illegible] пiша: перад паядынкам Лермантаў сказаў Мартынаву, [illegible] ён (Мартынаў) не так [illegible] значыць не лічыць лермантаўскія карыкатуры жартам), то ён — Лермантаў тут-жа гатоў прасіць у яго прабачэння, але адказ быў: «Страляй!».

— Я буду страляць, але толькі не ў цябе, — сказаў Лермантаў і выстраліў у паветра.

...Мартынаў падышоў да самага Лермантава, выстраліў яму прама ў сэрца. «Смерць была раптоўна, як выстрал».

Аб праднаўмысным забойстве гавораць і дакументы «Справы», якія рысуюць паводзіны Мартынава і Васільчыкава на следстве і судзе.

Нікалай І прыняў паведамленне аб гібелі Лермантава з вялікай радасцю. Відавочцы перадаюць яго словы, сказаныя па гэтаму поваду, — «туды яму і дарога». Невядома, наколькі гэта верна, але затое з вялікай даставернасцю можна сцвярджаць, што па непасрэднаму распараджэнню Нікалая І былі прыняты ўсе меры да таго, каб забойства Лермантава неяк замаўчаць, замяць, каб збавіць ад сур'ёзнага пакарання забойц.

«Справа», аб якой мы вышэй гаварылі, паказвае, што асноўную ролю ў следстве па справе забойства Лермантава адыгрываў палкоўнік Траскін, начальнік штаба Камандуючага войскамі Каўказскай лініі і Чорнаморыі. Ужо на другі дзень пасля забойства Лермантава Траскін аказаўся не ў Стаўраполі, а ў Пяцігорску і адразу-ж прыняў непасрэдны ўдзел у следстве і фактычна ім кіраваў. Рапарт аб дуэлі быў пасланы з Пяцігорска адначасова ваеннаму міністру Чэрнышову і шэфу жандармаў Бенкендорфу. Апошняму рапарт быў пасланы жандармскім падпалкоўнікам Куўшыннікавым, спецыяльна камандзіраваным з Пецярбурга ў Пяцігорск летам 1841 г. для «сакрэтнага нагляду». Можна меркаваць, што адным з аб'ектаў гэтага «сакрэтнага нагляду» быў Лермантаў. Жандарм Куўшыннікаў быў уведзен і ў састаў следчай камісіі.

Першае ўжо царскае распараджэнне— усіх трох падсудных «аддаць ваеннаму суду не арыштаванымі» — гаварыла ўжо аб тым, што пакаранне будзе «міласцівым». Асаблівую ўвагу, якую праявіў да следства міністр Чэрнышоў, які неаднаразова патрабаваў як можна хутчэй кончыць справу, пацвярджае, што ў Пецярбургу былі вельмі зацікаўлены ў благапалучным скончэнні справы.

У прыяцелей паэта не было сумненняў у тым, што цар абыйдзецца з забойцамі міласціва. Дзекабрыст Лорэр, які знаходзіўся тады ў Пяцігорску і які асабіста ведаў Лермантава, спытаў свайго знаёмага:

— Чым скончыцца лёс Мартынава і двух секундантаў?

— Ды цар-жа сказаў «туды яму і дарога», даведаўшыся аб смерці Лермантава, якога не любіў, і я думаю, гэтыя словы паслужаць да аблягчэння іх лёсу.

Прыяцелі паэта не памыліліся.

Згодна «Звода ваенных пастаноў», удзельнікі дуэляў і іх секунданты, як «наўмысныя смерцезабойцы», падлягалі «пазбаўленню ўсіх правоў, пакаранню шпіцрутэнамі і ссылцы ў катаржныя работы».

Ваенны суд не насмеў прымяніць гэта пакаранне і прыгаварыў Мартынава, Васільчыкава і Глебава да пазбаўлення чыноў і правоў. Але яшчэ да рашэння суда ваенны міністр Чэрнышоў паведаміў у Пяцігорск, што «цяпер гасудар-імператар высачэйша павялець саізволіў» дазволіць падсудным, калі суд пад імі закончан, адправіцца: Васільчыкаву і Глебаву ў Пецярбург, а маёру Мартынаву на выбару месцажыхарства». Затым прыгавор пайшоў па інстанцыях і кожная інстанцыя змякчала пакаранне. Калі-ж рашэнне суда дайшло да цара, паследвала смехатворная рэзалюцыя: «Маёра Мартынава пасадзіць у Кіеўскую крэпасць на гаўптвахту на 3 месяцы і аддаць царкоўнаму пакаранню. Тытулярнага саветніка князя Васільчыкава і карнета Глебава дараваць...».

С. В. Іваноў.

ЗА РУБЯЖОМ

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

(ДЗЕННІК ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ)

На англа-германскім фронце — некаторая актыўнасць германскай авіяцыі. У ноч на 20 мая, паведамляецца ў зводцы германскага камандавання, германскія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёты на партовыя збудаванні на паўднёвым і паўднёва-ўсходнім узбярэжжы Англіі. На моры паблізу Англіі германскія самалёты знішчылі англійскую падводную лодку.

Ваенныя дзеянні ў басейне **Міжземнага мора** прымаюць усё больш жорсткі характар. 19 мая асноўны ўдар германскай авіяцыі быў накіраван супроць вострава Крыт. Бамбардыроўцы падвергліся судны, якія знаходзіліся ў бухце Суды, і аэрадромы, размешчаныя на востраве. Раніцою 20 мая, перадае агенцтва Рэйтэр, пачаўся напад на востраў Крыт. На востраве высадзіліся германскія парашутныя войскі. Англійскія самалёты бамбардыравалі аэрадром у Калато (востраў Радос).

У Паўночнай Афрыцы, у сектары Тобрука і ля Солума, адзначаюцца, згодна зводкі германскага камандавання, дзеянні разведчых часцей абодвух бакоў. Англійскія войскі, гаворыцца ў камюніке англійскага міністэрства інфармацыі, утрымліваюць Солум. Англійская авіяцыя, адзначаецца ў камюніке англійскага камандавання, падвергла бамбардыроўцы германскія танкі, якія прасоўваліся паміж фортам Капуцо і праходам Хальфа-Фаба. У рэзультаце бамбардыроўкі многа танкаў было выведзена са страю і сур'ёзна пашкоджана. Зноў падвергліся бамбардыроўцы Бенгазі і Дэрна. Італьянскія самалёты, паведамляецца ў італьянскай зводцы, бамбардыравалі Мерса-Матрух і Тобрук.

Ва Усходняй Афрыцы, у Абісініі, галоўнымі цэнтрамі італьянскага супраціўлення асталіся Джыма (на паўднёвы захад ад Адыс-Абебы), дзе, паводле даных агенцтва Рэйтэр, сканцэнтравана прыблізна 35 тыс. чалавек, і цяжка даступны раён Гандара (на поўнач ад возера Тана), дзе налічваецца 8.000 італьянцаў і некалькі тысяч салдат каланіяльных войск. Згодна зводкі італьянскага камандавання, найбольш жорсткія баі адбываюцца ў раёне Гандара. Дыпламатычны аглядальнік агенцтва Рэйтэр, закранаючы становішча ў Абісініі, піша, што спыненне супраціўлення італьянцаў ля Амба-Алагі і здача герцага Аоста фактычна азначае завяршэнне абісінскай кампаніі. Аглядальнік далей указвае, што ў сучасны момант ў Абісініі асталіся нязначныя італьянскія атрады, супраціўленне якіх лёгка можа быць зломлена сіламі абісінскіх партызан. Такім чынам, сцвярджае ён, аслабаніўшыяся значныя англійскія войскі ў Абісініі змогуць аказаць рашаючы ўплыў не толькі на ваенныя дзеянні ў Лівійскай пустыні, але і на аперацыі ў Іраку і Сірыі.

У Іраку ваенныя дзеянні на паўднёвым і заходнім фронтах прадаўжаюцца. Англійскія войскі, гаворыцца ў паведамленні агенцтва Рэйтэр, занялі 19 мая іракскі горад Эль-Фалуджа. Гэты горад размешчан на рацэ Еўфрат прыблізна ў 20 кілометрах на ўсход ад Хабаніі. Праз яго праходзяць дарогі з Багдада. У раёне Басры адзначаецца актыўнасць іракскай авіяцыі, дзеючай супроць англійскіх часцей, бранеаўтамабіляў і грузавікоў. Іракская артылерыя, указваецца ў іракскім камюніке, абстраляла дзве англійскія кананеркі і вымусіла іх пакінуць воды ракі Тыгр. Іракская авіяцыя падвергла таксама бамбардыроўцы ангары на аэрадроме Хабанія. Англійская авіяцыя, згодна камюніке камандавання англійскіх паветраных сіл на Бліжнім Усходзе, бамбардыравала аэрадромы ў Рашыдзе (паблізу Багдада) і Масуле. Апрача таго бамбардыроўцы падвергліся сірыйскія аэрадромы ў Тадморы (Пальміра), Дамаску і Раяку.

20 мая. (ТАСС).

ЗАБАСТОВАЧНЫ РУХ У ЗША

НЬЮ-ЙОРК. У газетах апублікавана заява ўрадавай камісіі па працоўных канфліктах, у якой гаворыцца, што рабочыя завода кампаніі «Бетлехем стыл карпарэйшэн» у Лакаване (штат Нью-Йорк) пераважнай большасцю прынялі рашэнне, каб кангрэс вытворчых прафсаюзаў пачаў перагаворы з прадпрыемцамі аб патрабаваннях рабочых. На правядзенне такога галасавання кампанія згадзілася пасля праведзенай у лютым забастоўкі на гэтым заводзе, у якой удзельнічала 13 тыс. рабочых.

14 мая закончылася забастоўка 6 тыс. рабочых кампаніі «Колт манюфекчурынг кампані» у Гартфордзе (штат Канектыкут). Забастоўка прадаўжалася два дні. У Дэтройце пачалася забастоўка 8.500 рабочых на заводзе кампаніі «Хадсон матор кампані». На чатырох заводах кампаніі «Джэнерал маторс» у Флінце (штат Мічыган) аб'явілі забастоўку 35 тысяч рабочых пасля таго, як прафсаюз, не давёўшы да іх ведама, адклаў на суткі ўсеагульную забастоўку на ўсіх 60 прадпрыемствах гэтай кампаніі, на якіх занята 165 тыс. рабочых.

На 11 суднабудаўнічых верфях у Сан-Францыска бастуюць 18 тыс. рабочых, уваходзячых у амерыканскую федэрацыю працы і ў кангрэс вытворчых прафсаюзаў. Бастуючыя рабочыя адверглі заключанае амерыканскай федэрацыяй працы з уласнікамі верфяў па ціхаакіянскім узбярэжжы пагадненне, у якім было змешчана абяцанне ўстрымацца ад забастовак. Рабочыя патрабуюць прызнання за мясцовымі прафсаюзнымі арганізацыямі права весці перагаворы з прадпрыемцамі аб заключэнні дагавораў.

Кангрэс вытворчых прафсаюзаў нядаўна паведаміў, што за першыя 4 месяцы 1941 года прымыкаючыя да яго прафсаюзы дабіліся павелічэння заработнай платы на 380 млн. долараў у год. Кангрэс указаў, што павышэнне падаткаў і цэн на прадукты пагражае звесці на нішто гэта павелічэнне. Па даных кангрэса, у лютым у краіне налічвалася звыш 9,5 млн. беспрацоўных, або ўсяго на 5 проц. менш, чым у студзені.

(ТАСС).

Англійскі авіяносец «Арк Ройяль», бамбардыруемы нямецкімі самалётамі, у Міжземным моры. Фотахроніка ТАСС.

ХАРЧОВАЕ ПЫТАННЕ У КІТАІ

ЧУНЦЫН, 20 мая. (ТАСС). Як паведамляе газета «Дагунбао» чунцынскае паліцэйскае ўпраўленне пачало рэгістрацыю насельніцтва для выдачы харчовых картачак.

Як паведамляе газета «Іншыбао», урад рашыў у бліжэйшы час узмацніць кантроль над размеркаваннем харчавання, для чаго арганізуецца міністэрства харчавання.

Для хутчэйшага вырашэння харчовага пытання у Сычуані ўлады раздзялілі правінцыю на 16 раёнаў. У кожны раён будзе накіравана па два ўпаўнаважаных правінцыяльнага урада і па тры спецыялісты сельскай гаспадаркі. На ўпаўнаважаных ускладаецца задача вывучэння пытання аб расходванні харчавання.

Улады правінцыі Гуансі за незаконнае павышэнне цэн канфіскавалі ў гандляроў некалькі дзесяткаў пікулаў рысу. Канфіскаваны рыс перадан у кааператывы для продажу па ўстаноўленых цэнах.

ІНДЫЙСКІ ДРУК АБ СТАНОВІШЧЫ СЯЛЯН У ІНДЫІ

КАБУЛ, 20 мая. (ТАСС). Як паведамляе індыйская газета «Трыбюн», у Амрытсары адбылася канферэнцыя сялян. Канферэнцыя прыняла рэзалюцыю, у якой патрабуе вызвалення ад падаткаў неўраджайных зямель. Рэзалюцыя асуджае таксама самаўпраўства паліцыі, вытвараючай незаконныя арышты. Далей газета паведамляе, што старшыня сялянскага саюза Злучаных Правінцый уручыў губернатару мемарандум, у якім выкладаюцца скаргі сялян і ўказваецца на тое, што вайна цяжка адбілася на іх эканамічным становішчы. Меморандум патрабуе зніжэння падаткаў, стварэння больш спрыяючых умоў для збыту сельскагаспадарчых прадуктаў і змяншэння арэнднай платы за карыстанне зямлёй.

ВЫДАЧА КАРТАК НА ПРАДУКТЫ У БУХАРЭСЦЕ

БУХАРЭСТ. Сёння ў Бухарэсце пачнецца выдача картак на муку, цукар, алей, мяса і хлеб. У газетах публікуецца камюніке міністэрства нацыянальнай эканомікі і каардынацыі, у якім насельніцтва заклікаецца захоўваць парадак і дысцыпліну пры атрыманні гэтых картак.

(ТАСС).

ХАРЧОВАЕ СТАНОВІШЧА У РУМЫНІІ

ЛІОН, 20 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас-ОФІ перадае з Бухарэста, што большасць прадуктаў харчавання рацыяніравана. Газеты штодзённа заклікаюць насельніцтва да абмежавання спажывання. Масла дазволена спажываць толькі два разы ў тыдзень. У Румыніі масла, цукар, кофе і чай можна дастаць толькі з вельмі вялікімі цяжкасцямі. Кожнай раніцай перад магазінамі выстрайваюцца чаргі за харчаваннем. З-за недахопу хлеба яго часта замяняюць мамалыгай. Недахоп мукі ўсугубляецца дрэнным ураджаем мінулага года. Масавыя закупкі, паведамляе ў заключэнне агенцтва, вытвараемыя пасобнымі пакупнікамі ў сувязі з начаўшайся панікай, выклікалі новае падаражанне жыцця.

ПАВЫШЭННЕ ЦЭН НА ПРАДУКТЫ У ВЕНГРЫІ

БУДАПЕШТ. Паводле паведамлення «Мадзьяр немост» урадавы камісар па вызначэнню цэн апублікаваў распараджэнне, на падставе якога цэны на ўсе стравы ў гасцініцах, а таксама ў клініках, санаторыях і іншых лячэбных установах Будапешта і раду прыгарадаў, павышаюцца па 15 проц. У іншых гарадах і абшчынах цэны павышаюцца на 10 проц. Кандытарскія таксама маюць права павысіць цэны на 15 працэнтаў.

Як перадае газета «Келеці уйшаг», улады Калажвара (Клуж) зноў апублікавалі зварот да насельніцтва. У звароце гаворыцца, што ўсе запасы пшаніцы, аўса, ячменю, жыта і кукурузы, падлічаныя ваеннымі атрадамі, неабходна здаць дзяржаве на працягу 19, 20, 21 мая.

З будучага тыдня хлеб у Марашвашархей (Тыргу-Мурэш, Трансільванія), будзе выдавацца толькі па картках. Увядзенне картак выклікана значным змяншэннем запасаў мукі. (ТАСС).

АД'ЕЗД АМЕРЫКАНЦАЎ І АНГЛІЧАН З СІРЫІ

НЬЮ-ЙОРК, 20 мая. (ТАСС). Як паведамляе іерусалімскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, амерыканскія і англійскія рэзідэнты ў Сірыі выязджаюць у Палестыну. Некалькі амерыканцаў ужо прыбыла ў Палестыну.

ВЫСТУПЛЕННЕ ЧЭРЧЫЛЯ

ЛОНДАН, 20 мая.(ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, прэм'ер-міністр Чэрчыль выступіў сёння ў палаце абшчын з каротнім аглядам ваенных дзеянняў.

На працягу апошніх дзён, сказаў Чэрчыль, англійская авіяцыя абнаружыла канцэнтрацыю буйных паветраных сіл праціўніка на аэрадромах Паўднёвай Грэцыі. Гэта канцэнтрацыя авіяцыі праціўніка з'явілася падрыхтоўкай нападу на востраў Крыт. Сёння раніцой пачалася моцная атака Крыта з паветра. Немцы скінулі на парашутах, а таксама высадзілі з планераў і самалётаў 1500 салдат у раёне Канія—Малемі.

ГАЗЕТА «ТАЙМС» АБ ФРАНЦУЗСКІХ СІЛАХ У СІРЫІ

ЛОНДАН, 20 мая (ТАСС). Карэспандэнт газеты «Таймс» у Анкары паведамляе, што французская армія у Сірыі налічвае ад 45 да 50 тысяч чалавек, галоўным чынам каланіяльных салдат. Спражэнне гэтай арміі ўстарэла і ў значнай ступені ўжо нягадна для ўжывання. Французская армія мае каля 300 самалётаў, з якіх усяго толькі 30 прадстаўляюць вядомую каштоўнасць. Назіраецца недахоп нафты, якая паступае з Масула ў Трыполі. Нядаўна нафтапаліўны завод у Трыполі спыніў сваю работу пасля адбыўшагася на ім узрыва. Ірак спыніў падачу нафты ў Хайфу.

ПЕРАКІДКА ГЕРМАНСКІХ САМАЛЁТАЎ

ЛОНДАН, 20 мая. (ТАСС). Каірскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, спасылаючыся на надзейную крыніцу, перадае, што да гэтага часу ў Ірак перакінута праз Сірыю каля 50 германскіх самалётаў.

НЬЮ-ЙОРК, 20 мая. (ТАСС). Бейруцкі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, спасылаючыся на дакладныя весткі, перадае, што ў Ірак ужо прыбыла 50 германскіх самалётаў, якія перакінуты праз сірыйскую тэрыторыю.

У БУХАРЭСЦЕ РЫХТУЕЦЦА РАСПРАВА НАД КОМУНІСТАМІ

БУХАРЭСТ. 20 мая. (ТАСС). Як паведамляюць у журналісцкіх кругах Бухарэста, румынскія ўлады рыхтуюць расправу над румынскімі комуністамі. Нядаўна былі арыштаваны пасля адбыцця імі раней турэмнага зняволення 15 чалавек. Працэс прыўрочваюць да судовага працэса над былым міністрам унутраных спраў Петровічэску. Як паведамляюць, усіх комуністаў чакае вышэйшая мера пакарання.

ПАВЕДАМЛЕННЕ АНГЛІЙСКАГА МІНІСТЭРСТВА ІНФАРМАЦЫІ

ЛОНДАН, 19 мая (ТАСС)· У сувязі з сцвярджэннем германскага і італьянскага камандавання, што германскія і італьянскія войскі ўноў занялі Солум, міністэрства інфармацыі паведамляе, што, па апошніх, маючыхся ў Лондане, вестках, англійскія войскі ўсё яшчэ ўтрымліваюць Солум.

ГІБЕЛЬ ЕГІПЕЦКАГА ПАРАХОДА

НЬЮ-ЙОРК. Паводле паведамлення агенцтва Асошыэйтэд Прэс, егіпецкі параход «Замзам», які ішоў з Нью-Йорка ў Александрыю, затануў у паўднёвай частцы Атлантыкі. Лёс пасажыраў невядомы. Амерыканскі генеральны консул у Александрыі заявіў, што на параходзе знаходзіўся 201 пасажыр, у тым ліку 120 амерыканцаў.

ЛОНДАН, Як перадае агенцтва Рэйтэр, на затануўшым у паўднёвай частцы Атлантыкі параходзе «Замзам» знаходзілася больш 20 санітарных аўтамашын і поўнае абсталяванне для палявога шпіталя. Гэтыя матэрыялы прызначаліся для войск генерала дэ Голя і суправаджаліся 24 амерыканскімі ўрачамі, санітарамі і шоферамі. (ТАСС).

ВЫСТУПЛЕННІ ПАРЫЖСКАГА ДРУКУ СУПРОЦЬ АМЕРЫКАНСКАГА ПАСЛА ЛЕГІ

НЬЮ-ЙОРК, 20 мая. (ТАСС). Па паведамленню агенцтва Асошыэйтэд Прэс з Вішы, парыжскі друк апублікаваў рад выступленняў супроць амерыканскага пасла ва Францыі Легі, Рузвельта і палітыкі ЗША. Газета Люшэра «Нуво тан» піша, што Легі займае ў Вішы «немагчымую» пазіцыю. Газета «Ожурдзі» змяшчае артыкул пад загалоўкам «Амерыканская добрачыннасць з'яўляецца толькі сродкам палітычнага націску».

НОВАСЦІ ЗАМЕЖНАЙ ТЭХНІКІ

Буйны экскаватар

У ЗША будуюцца экскаватары з каўшом ёмкасцю ў 25 кубічных метраў. Такая ёмкасць, па словах журнала «Продакт інжынірынг», перавышае ёмкасць каўшоў буйнейшых сучасных экскаватараў. Вага машыны амаль 1150 тон.

Платформа апіраецца на чатыры цялежкі на гусенічным ходзе. Гідраўлічныя домкраты, разлічаныя на ціск 185 атмосфер і ўпраўляемыя электрамагнітам, аўтаматычна забяспечваюць захаванне гарызантальнага становішча платформы нават пры размяшчэнні цялежак на розных узроўнях.

Каўчукападобная смала «найпен»

Журнал «Хэмікел эйдж» паведамляе, што ў ЗША прыступлена да вытворчасці сінтэтычнай смалы, названай «найпен» і прадстаўляючай полімерызаваныя тэрпены (прадукты, кроўныя скіпідару).

Новая смала ў любых прапорцыях змешваецца з каўчуком, аказваючы на яго пластыфіцыруючае дзеянне, і можа быць прыменена ў сумесях як з натуральным, так і з сінтэтычным каўчуком.

21 мая. (ТАСС).

ДА ЧЫТАЧОЎ

Рэдакцыя просіць чытачоў газеты, у прыватнасці прапагандыстаў і агітатараў, прыслаць у рэдакцыю свае водгукі і заўвагі на друкуемую серыю антырэлігійных артыкулаў таб. Капыдава. У прыватнасці нас цікавіць, як яны дапамагаюць таварышам у практычнай рабоце.

Рэдакцыя газеты «Зара».

Адказны рэдактар Г. Т. МІНЧУКОЎ.

Брэсцкае педагагічнае вучылішча

АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР

навучаючыхся на 1941/1942 вучэбны год у I, II, III класы грамадзян абодвух полаў ва ўзросце ад 15 да 35 год, маючых адукацыю за 7, 8 і 9 класаў НСШ і СШ з 25 мая па 20 жніўня г.г.

Паступаючыя ў педвучылішча павінны падаць:

Заяву, аўтабіяграфію, тры фотакартачкі з уласнаручным подпісам, пасведчанне аб адукацыі, даведку ад урача, метрыку, спраўку аб адносінах да ваеннай павіннасці (для ваеннаабавязаных).

Паступаючыя ў 1 клас падвяргаюцца іспытам у аб'ёме 7 кл. НСШ або СШ па наступных прадметах:

беларускай і рускай мове (вусна і пісьмова), арыфметыцы (вусна і пісьмова), геаграфіі (вусна), Канстытуцыі СССР (вусна).

Паступаючыя ў II і III класы падвяргаюцца іспытам па ўсіх прадметах за I і II класы педвучылішча.

Выдатнікі вучобы прымаюцца без іспытаў і забяспечваюцца стыпендыяй.

Іспыты вытвараюцца з 16 па 26 жніўня.

Пачатак заняткаў 1-га верасня 1941 г.

Прыезжыя забяспечваюцца інтэрнатам і сталовай на агульных падставах.

Адрас: Брэст, вул. Карла Маркса 80, педвучылішча.

ДЫРЭКЦЫЯ ПЕДВУЧЫЛІШЧА.

Кніжныя магазіны і кіёскі КОГІЗ'а вобласці

КУПЛЯЮЦЬ І ПРАДАЮЦЬ

ПАТРЫМАНЫЯ СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ.

Звяртацца па адрасу: г. **Брэст** — Савецкая 78 і 18, Комсамольская 16; **Кобрын** — Ленінская 1; **Гайнаўка** — Комсамольская 13.

КОГІЗ.

АБЛСПАЖЫЎСАЮЗУ

ПАТРАБУЮЦЦА

Бухгалтары-рэвізоры і галоўныя бухгалтары для работы ў апараце аблспажыўсаюза і райспажыўсаюзаў.

З прапановамі звяртацца г. Брэст, Савецкая 28, аддзел кадраў.

Рэдакцыі газеты „ЗАРА"

ПАТРАБУЕЦЦА

ФОТА-РЭПАРЦЁР

З прапановамі звяртацца па адрасу:

г. Брэст, Савецкая 25

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

Кінотэатр **1 МАЯ**	Кінотэатр **„КІМ"**
ЦАНА ЖЫЦЦЯ	РАЗГРОМ ЮДЗЕНІЧА
Пачатак сеансаў 6, 7.45 9.30, 11.15	Пачатак сеансаў 5, 6.30, 8, 9.30, 11

Рэдакцыі газеты „ЗАРА"

ПАТРАБУЮЦЦА

машыністка і прыёмшчык радыёграм ТАСС, ведаючыя беларускую мову.

З прапановамі звяртацца па адрасу: **Савецкая 25.**

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ АБЛАСНОЙ ГАЗЕТЫ „ЗАРА"

Званіце па тэлефону № 615

Штодзённа ад 9 гадзін раніцы да 17 гадз. 30 мін.

ГОРТЭАТР | **ГАСТРОЛІ ТЭАТРА МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ БССР** | **23 і 24 МАЯ**

АЛЁКСАНДРАЎ.

СВАДЬБА в МАЛИНОВКЕ

музыкальная камедыя ў 3-х дзеях.

ПАЧАТАК У 8 ГАДЗІН ВЕЧАРА. БІЛЕТЫ Ў КАСЕ ТЭАТРА з 12 да 3.30 ДНЯ і з 5 — 9.30 ГАДЗІН ВЕЧАРА

Тыраж 18000 Адрас рэдакцыі: Брэст, вугал Савецкай і Пушкінскай № 15/25 (2-гі паверх) Тэлефоны: адказнага рэдактара — 1-17, нам. адказнага рэдактара — 7-56, адказнага сакратара і аддзела пісем — 615, аддзелаў: сельскагаспадарчага, партыйнага ... — 1-23 ... 7-11. Друкарня ім. Варашылава. УД — 1089